

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAC. PRI NB KRANJ-OKOLICA
STEV. 624-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 10 DIN

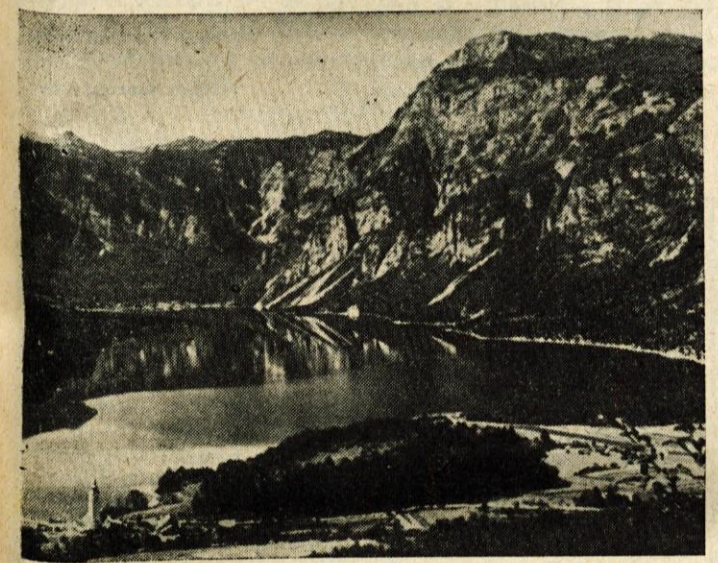
Partizanski Bohinj vabi

na proslavo Zbora aktivistov jeseniškega okrožja in Jeseniško-bohinjskega odreda

V nedeljo, dne 22. avgusta bo v Bohinju veliko partizansko slavo ob desetletnici zborovanja aktivistov jeseniškega okrožja in ob desetletnici ustanovitve Jeseniško-bohinjskega odreda, enote, ki je branila bohinjsko ozemlje vse do maja 1945. Zato bo 22. avgust velik in pomemben praznik, ne samo Bohinja in vsega radovljanskega okraja, ampak vse Gorenjske.

Če je sovražnik skušal zavzeti osvojen ozemlje bohinjskega okrožja, se je moral že po prvih vdorih umakniti. Na te čase so Bohinj še danes najbolj ponosni in so v resnici tudi lahko. Zavedali so se takrat, da jih je

ra. Nemci so bili prisiljeni, da odložijo svoje načrte, dokler ne bodo uničili »banditov«. Toda partizani so bili iz dneva v dan močnejši. Nasilja, ki so jih v svoji nemoči Nemci uganjali nad neoboroženim prebivalstvom



pred sovražnikom branili njihovo Jeseniško-bohinjski odred, in zato so zanj tudi žrtvovali vse, kar so imeli. Pa ne samo zanj, ampak tudi za druge enote IX. korpusa, saj so dan za danem romale s Pokljake in iz Bohinja doje kolone partizanov in bohinjskih prebivalcev, natozorjenih s hrano za preskrbo partizanskih bolnišnic in enot na Primorskem, ki se niso mogle oskrbovati same. Nikoli ne bomo mogli točno dognati koliko glav živine in druge hrane je odšlo preko Jelovice.

Daleč je že od takrat, ko so odšli v boj prvi jeseniški in bohinjski partizani, ki jih je združil Cankarjev bataljon pod vodstvom narodnih herojev Joveta Gregorčiča in Staneta Zagarja. Bataljon je imel svoje čete razdeljene na dveh področjih. Dve četi sta operirali leta 1941 in 1942 pod Stolom, na Močaklju in drugod. Druga četa pa je operirala na Jelovici. Leta 1942 je bil na Gorenjskem ustanovljen Gorenjski odred, ki je leta 1943 zelo narasel. Iz njega se je formirala Prešernova brigada, drugi borci tega odreda pa so po kapitulaciji Italije odšli na Primorsko in Dolenjsko in se borili v tamkajšnjih enotah.

Maja 1944 so se na Jelovici koncentrirale močne partizanske enote in začele napadati sovražnika po vsej Gorenjski. Okupator je zgubil kontrolo in premoč nad nekaterimi predeli Gorenjske. Tako je Gradnikova brigada osvobodila ves notranji Bohinj razen Bohinjske Bistrice in pokazalo se je, da bi bilo dobro ustanoviti novo močno enoto, ki bi preprečila sovražniku, da bi si priporil ponovno kontrolo nad tem ozemljem. Tako je prišlo do ustanovitve Jeseniško-bohinjskega odreda, formiranega iz bataljona Prešernove brigade in iz borcev, ki so takrat prihajali v partizane. V novem odredu so tvorili večno delavci iz jeseniške železarne, in tudi bohinjskih kmetov je bilo precej. Že leta 1941 je Bohinj povedal, da noče tujih gospodarjev. Načrti, ki so jih delali Nemci, da bi izselili Bohinjec s tega najlepšega kotička slovenske zemlje, so bili račun brez krčmarja.

Komunisti, legendarni bohinjski junak Tomaž Godec in jeseniški prvoborec Stane Bokal sta organizirala v Gorjah in Bohinju decembrsko vstajo 1941. Leta in razplamtela plamen upo-

na svojem območju, niso preprečila narodnoosvobodilnega gibanja, ampak so ga pospeševala. Kljub temu pa se je okupator do konca upiral in držal na Gorenjskem močne sile. Toda tudi teh se gorenjski partizani niso ustrašili. Jeseniško-bohinjski odred se je prav pred koncem vojne odlikoval in osvobodil gornji del Gorenjske ter preganjal okupatorja na Koroško in tam sodeloval skupaj s IV. armado in drugimi koroškimi in gorenjskimi partizanskimi enotami pri osvoboditvi Slovenske Koroške.

Nepozabni so dnevi narodnoosvobodilnega boja. Zato se v Bohinju z velikim navdušenjem pripravljajo na veliki praznik gorenjskega partizanstva. Koliko spominov na slavno bohinjsko preteklost v času narodnoosvobodilne borbe je v teh dneh zaživel.

Na slavnostni dan 22. avgusta računajo, da bo prišlo v Bohinj več tisoč ljudi. Zanimanje za proslavo je v vseh krajih radovljanskega okraja veliko. Pričakujejo tudi številne ugledne goste političnega in javnega življenja, med njimi tudi preds. ljudske skupščine LRS tovariša **Miha Marinka** in še mnoge druge. Zato je pripravljajni odbor poskrbel, da bodo vozili s postaje na Bistrici in iz gornje bohinjske doline avtobusi in kamioni do slavnostnega prostora. Tako bo prevoz vseh udeležencev zagotovljen.

Proslave se bodo začele že na predvečer s partizanskim mitingom, v nedeljo ob pol osmi uri pa se bodo pri »Zlatorogu« zbrali preživeli aktivisti nekdanjega jeseniškega okrožja. Ob pol 11. uri pa bo na slavnostnem prostoru v bližini hotela »Pri Jeruzeru« zbor preživelih borcev Jeseniško-bohinjskega odreda in drugih partizanskih enot, ki so se med narodnoosvobodilno borbo borile na področju Bohinja.

30 milj. za stanovanja

Stanovanjsko vprašanje je v Kamniku najbolj boleče, saj rabijo okrog 300 stanovanj. Res je, da je v gradnji več zasebnih hiš, vendar bo to le v neznatni meri olajšalo splošno stanovanjsko stisko. Obina do zdaj še ni zgradila nobenega stanovanjskega bloka, zato pa je že v tekočem proračunu določen v ta namen znesek 30 milijonov, predlog za prihodnje leto pa predvideva 40 milijonov.

Delovni dogovor mladine

Delavski mladini bo treba nuditi boljše življenjske pogoje in preprečiti izkoriščanje vajencev - Strokovni tečaji za kmečko mladino

V lepo okrašeni dvorani Sindikalnega doma »Franc Rozman« v Gozd Martuljku se je 8. avgusta t. l. zbralo nad 50 delegatov na razširjeni plenum Okrajnega komiteja LMS Radovljica. Plenumu sta prisostvovala sekretar Okrajnega komiteja ZKS tovariš Mirko Zlatnar in ljudski poslanec Zvone Labura.

V referatu, ki ga je podal tovariš Marjan Lavrič, so bile osvetljene osnovne misli o vlogi Ljudske mladine in odnosa drugih organizacij do nje. Večkrat so se namreč dogajali primeri podcenjevanja LM iz izgovorom, da je mladina nezrela, zaletava in slično. Plenum je bil mišljenja, da se je treba proti takim pojavom odločno boriti in s podvojenim delom dvigniti ugled Ljudske mladine. Več skrbi bo treba posvetiti delavski mladini, izboljšati njene življenjske pogoje, zdravstveno zaščito, strokovno vzgojo, plačevanje za opravljeno delo itd. Plenum je sklenil, da se v vseh podjetjih izvolijo mladinski odbori, ki bodo razpravljali o gornjih vprašanjih in usposabljali mlade delavce za upravljanje podjetij. Tudi na terenu bo morala delavska mladina aktivneje delovati in se vključevati v društveno življenje. V okraju imamo v samskih domovih in delavskih naseljih preko 900 mladih delavcev. Ti so prepuščeni sami sebi, živijo v težkih pogojih in v okviru domov nimajo organiziranega zabavnega življenja. Ker se to vleče že vsa leta po vojni, je plenum sklenil postaviti v teh domovih in naseljih mladinske odbore, ki naj bi skrbeli za vzgojno razvedrilo mladine, uprave domov pa opozarjali na razne gospodarske nepravilnosti.

V tej akciji pričakuje organizacija LM pomoči od sindikata. Vajenci bodo letos ponovno imeli svojo organizacijo na šoli. Dela bo imela dovolj, če bo treba preprečiti že enkrat za vselej njihovo izkoriščanje. Le pogledimo nekaj primerov: Vajenke pri Mačkovi v Radovljici ne dobivajo plače za svoje delo, krojaški mojster Kavčič na Jesenicah jim prav tako ne daje zaslužka, delajo pa mu večkrat nad 8 ur. V mizarškem podjetju v Bohinjski Beli so pomočniki pretepli vajenca, ker ni takoj pometil delavnice, ampak se je šel umiti. Cesti so primeri, da vajenci, ki se učijo pri privatnih mojstrih, sploh ne upajo povedati, da ne dobivajo plače, letnega dopusta in ostalega, kar jim pripada. V mesarijah na Jesenicah, Radovljici in drugod; delajo po 12 do 14 ur dnevno, v Radovljici nekateri mojstri izkoriščajo vajence tudi za svoja privatna dela. Plenum je z ozirom na tako stanje sprejel sklep, da predloži okrajnemu zboru proizvajalcev, naj se vajence nagraduje v šolah, tiste pa, ki posejajo tečaje, pa pri občinah.

Tudi na gimnazijah bo po sklepu plenuma ponovno vzpostavljena mladinska organizacija. Dijaki bodo resno pričeli razpravljati v družbenem upravljanju v šolstvu in izvolili najboljše mladince v šolske odbore. Na Jesenicah se je v zadnjem času pokazala potreba po tesnejši povezavi med dijaško in delavsko mladino. Za kmečko mladino pa bodo po sklepu plenuma organizirani razni strokovni tečaj, pri katerih bodo mladini pomagali absolventi strokovnih šol. Tudi v reševanju gospodarskih vprašanj bo mora-

la biti mladina bolj aktivna, občinski ljudski odbori pa ji do na njene zahteve tolmačili svoj proračun in razne druge probleme.

V društvenem življenju radovljanskega okraja sodeluje preko 2700 mladine, od tega samo na Jesenicah 1181. Vsem za vzgled je lahko mladina iz Bohinjske Bistrice. Vključena je v »Svobodo«, Planinskem društvu, »Partizanu«, strelski družini in gasilskem društvu. Občinsko vodstvo LM je doseglo take uspehe samo zato, ker so vsi člani komiteja tudi aktivni v posameznih društvih.

Ptujčani so nas obiskali

Pretekli petek so se z avtobusom pripeljali na obisk in ogled mesta Kranja odborniki mestnega ljudskega odbora Ptuj. V Kranju so jih odborniki LOMO lepo sprejeli in jim razkazali znamenitosti ter kulturne in zgodovinske spomenike. Ptujčani so bili nad ogledom zelo navdušeni, saj je bil marsikateri odbornik tokrat prvi v Kranju. Kar niso se mogli ločiti od naših tovarn, posebno »Iskra« je napravila nanje izreden vtis. Pa tudi »Sava« in »Tiskanina« nista želi nič manj občudovanja. Seveda so vsi vedeli za te tovarne, saj so znane širom po domovini in tudi preko meja, vendar od blizu si jih še nikdar niso ogledali.

»Najbolj nas preseneča mladina, ki dela pri najbolj preciznih strojih,« so dejali odborniki med ogledom. Vsi so strinjali, da je Kranj po vojni napravil

ogromen korak naprej v svojem razvoju.

Na večernem sprejemu, ki ga je priredil predsednik LOMO Kranj tov. Vinko Hafner, pa so se gostje predvsem zanimali za gospodarske in kulturne probleme mesta. V živahnem pogovoru so jim kranjski odborniki tolmačili svoje probleme, Ptujčani pa so pripovedovali o svojih težavah in uspehih. Kot nam je znano, Ptujčani nimajo veliko industrije, vendar pa imajo tovarno glinice v Kidričevem pri Ptuj, s čimer se radi in upravičeno postavijo.

V svoji zdravici je predsednik LOMO Ptuj nazdravil gostiteljem in jih povabil, naj vrnejo obisk v prvih dneh septembra, ko bodo imeli v Ptuj gospodarsko razstavo.

Bekanntmachung

Am 22. 8. 1941 abends wurde der Schuhmachermeister

Cyrlil Praprotnik

in Laufen, Gemütskrank in seiner Wohnung durch kommunistische Gewaltverbrecher erschossen

Als Sohn für diese Mordtat wurden am Tatort

1. der 36 Jahre alte Schuhmachergehilfe Kautschich Felix, aus Maria Laufen,

2. der 36 Jahre alte Stüller Michael aus Maria Laufen,

3. der 35 Jahre alte Schuhmachergehilfe Kriviec Josip aus Maria Laufen,

4. der 40 Jahre alte Schuhmachergehilfe Kriviec Anton aus Maria Laufen,

5. der 31 Jahre alte Hilfsarbeiter Snedec Anton aus Poschitz,

die nachweislich an kommunistischen Gewalthaten teilgenommen haben,

erschossen.

Verlesen, den 24. August 1941

Der Chef der Zivilverwaltung,

Kutschera

24. August 1941 je pomenil za občino Podnart mejnik vstaje. Na ta dan so bili ustreljeni v Ljubnem prvi talci: Feliks Kavčič, Miha Štular, Jože in Anton Krivic ter Anton Snedec. V spomin na ta dan praznuje občina Podnart svoj občinski praznik. (Glej članek na 3. strani!)

OBVESTILO

Ona 22. VIII. 1941 včer je bil žrtvjen mojster

Cyrlil Praprotnik

»Laufen« občin »Gemütskrank«, od kommunističnih nasilnih bodalcev ustreljen v svoji steno

V mesto se je umakel so bili na dan mesta

ustreljeni:

1. 36 letni žrtvjen pomočnik Kautschich Felix iz Maria-Laufen,

2. 36 letni žrtvjen mojster Stüller Michael iz Maria-Laufen,

3. 35 letni žrtvjen pomočnik Kriviec Josip iz Maria-Laufen,

4. 40 letni žrtvjen pomočnik Kriviec Anton iz Maria-Laufen,

5. 31 letni žrtvjen delavec Snedec Anton iz Poschitz,

ki so se dokazno udeležili kommunističnih nasilnih dejanj

Verlesen, den 24. August 1941

Nachdem civile uprave

Kutschera

19. septembra na Ostrožno

Vsa Slovenija se pripravlja na veliko proslavo »Stajerska v borbi«, ki bo 19. septembra na Ostrožnem pri Celju. Po vsej Sloveniji so pri občinskih ljudskih odborih postavljeni štabi, ki zbirajo prijave udeležencev.

Stajerska je v minulih vojni veliko žrtvovala za narodnoosvobodilno gibanje. Kljub razkosanju in kljub strašnem terorju okupatorja, so bili Slovenci združeni v Osvobodilni fronti. Manifestacija na Ostrožnem nima samo tega namena, da bi se

široki cesti, ki bo peljala mimo slavnostne tribune.

V kranjskem okraju so priprave v polnem teku. Pri vseh občinskih ljudskih odborih so postavljeni štabi, ki hite s pripravi in zbiranjem prijaviteljev. Kokrški odred, ki je spadal v IV. operativno cono, bo odšel na Ostrožno z vsemi bataljoni in štabom. Posebna patrulja Kokrškega odreda pa bo odšla v Celje po poteh, ki jih je med NOB obhodil ta odred.

Posebej opozarjamo štabe, naj ne čakajo s prijavami na zadnje dni, temveč naj se udeleženci takoj prijavijo, tako da bo imel okrajni štab čimprej popolno sliko o udeležbi iz kranjskega okraja.



zbralo čimveč ljudi, temveč hoče prikazati čimbolj popolno sliko sodelovanja Stajerske v NOB.

Po vseh glavnih poteh, kjer so se v času vojne gibale partizanske brigade in enote, bo organiziran obhod patrolj starih partizanov, ki bodo obiskovale in obdarovale znane partizanske družine.

Ostrožno je postalo živahno gradbišče. Valjarji, buldožerji, sekire, čistijo teren in ga ravnamo. Pripraviti morajo prostor za več sto tisoč udeležencev. Številne stojnice bodo skrbale za okrepčilo. Prostovoljci kopijejo odvodne jarke in temelj

Kamnik pripravlja razstavo

Do sedaj je prijavljenih že 75 razstavljalcev

Velik razmah kamniške industrije je narekoval Kamničanom, da so se tudi oni odločili za lastno gospodarsko razstavo, ki jo bodo priredili v prostorih gimnazije v dneh od 28. avgusta do 6. septembra t. l. Sicer so nekoliko pozni, vendar prej niso imeli možnosti, ker ni bilo na razpolago za to primerne prostora. Gimnazija je bila vse poletje zasedena in šele v tem tednu jo je zapustila zadnja izmenjena otrok, ki so bili v Kamniku na letovanju.

Omenjena gospodarska prireditve bo prikazala proizvodno zmogljivost bivšega kamniškega okraja in bo zavzela precejšen obseg. Do sedaj se je prijavilo že 75 razstavljalcev in njihovo število še vsak dan narašča. Zastopane so vse gospodarske stroke v industriji in obrti. Med

razstavljalci srečamo tudi že znana imena z Gorenjskega sejma. Tokrat bosta sodelovali tudi tovarni »Titan« iz Kamnika in »Induplat« iz Jarš, grešnika, ki ju je maršal Tito grajal zaradi neudeležbe na kranjski razstavi. Dalje razstavljajo še rudnik kaolina v Črni, podjetje »Kamnik«, »Svilanit«, Tovarna kovanega orodja, Tovarna gumbov, usnjarna, Keramično kemična in živilska industrija Kamnik, Papirnica Količev, »Toko« in Remont mlinov Domžale, Tovarna sanitetnega materiala, Trak Mengeš, Lončarska zadruga Komenda, »Lek« Mengeš, Lesna industrija Radomlje in Domžale ter številna druga podjetja, ki jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo vseh imenovati. Tovarna »Stol«, ki praznuje svojo 50. letnico, pa bo prikazala razvoj

proizvodnje stolov v obdobju zadnjih 50 let.

Obširna bo tudi razstava kmetijstva in gozdarstva, kjer bodo sodelovali: Semenarna Mengeš, Sadna drevesnica Kamnik, Silva Kamniška Bistrica, Arboretum Volčji potok, Gozdna drevesnica Čemšenik, drž. posestvo Pšata, in Kmetijska zadruga Kamnik.

Prijavilo se je tudi veliko številno obrtnikov iz Kamnika in okolice.

Prikazan bo nadalje še perspektivni načrt razvoja Kamnika, v turističnem paviljonu pa si bodo obiskovalci lahko ogledali znamenitosti in lepote mesta ter njegove okolice.

Prirediteljem in razstavljalcem želimo veliko uspehov.

TEDEEN DNI PO SVETU

SENAT ZAHTeva UKINI-
TEV KP AMERIKE

Prejšnji teden je ameriški senat sklenil, da se Komunistična partija Amerike postavi izven zakona. Ta sklep je v prvi vrsti najbolj presenečil ameriško vlado. Sklep je v popolnem nasprotju z ameriško ustavo. O tem bodo morali sklepati še predstavniki doma, vlada in pa sodišče. Zaenkrat je stališče vlade takšno, da bo zahtevala, naj se o tem sklepu sploh ne glasuje.

STAVKA V ANGLIJI

Sindikat železničarjev v Birminghamu je pozval vse železničarje v Angliji, naj 25. septembra stopijo v splošno stavko, če ne bodo dotlej povisali plač. Razgovori o plačah trajajo že polnih sedem mesecev med vladno komisijo in predstavniki železničarjev in so prišli sedaj v zaključno fazo.

ZOPET SPOPAD

Blizu Makdura v hebronski pokrajini sta se ponovno spopadli dve patrulji iz Jordana in Izraela. Neki Jordanelec je padel, drugega pa so ugrabili. Jordanska vlada se je pritožila pri komisiji OZN, ki je v Makduru poslala svoje preiskovalne organe.

HUDA PROMETNA NESREČA

V bližini Aubenasa v južni Franciji se je zvrnil v reko Ardeche avtobus, ki je bil napolnjen s 15 do 20 letnimi mladenci. 18 mladičev je utonilo, 26 je poškodovanih, od teh 9 težko.

VETO NA REHABILITACIJO NACISTOV

Avstrijski zvezni svet je izrazil veto na dva zakonska osnutka, ki jih je sprejel avstrijski parlament. Zakonska osnutka predvidevata pokojnine za bivše naciste, drugi pa govori o nameščanju bivših nacistov v državni službi.

LABURISTI NA POTOVA- NJU PO VZHODU

Posebna delegacija laburistične stranke, ki jo vodi bivši angl. premijer Attlee, je obiskala na svojem potovanju po vzhodu tudi Moskvo, kjer so jih sprejeli najvišji sovjetski hierarhi. Po nekajdnevnem bivanju v Moskvi je delegacija odpotovala na Kitajsko, kjer so jih sprejeli voditelji z Mao Ce Tungom na čelu.

UMIK ANGLEŽEV IZ SUEZA

V torek, 17. avgusta so se pričele s Sueškega prekopa umikati angleške čete. Prvi bataljon lancashirskega polka je odpotoval v Anglijo, drugi bataljon pa na Malto. Dva tisoč mož, kolikor jih morajo Angleži umakniti, bodo prepeljali z ladjami.

Naj postane Gorenjski sejem širša gospodarska prireditel?

Pritegnitev podjetij iz ostalih republik - Več propagande

Prva polovica avgusta je bila za gospodarstva naše republike zelo pomembna, saj sta bili v tem času dve največji gospodarski prireditvi v Sloveniji: Gorenjski sejem in Mariborski teden.

Ne bi bilo napak, če bi po ogledu obeh prireditev navedli nekaj ugotovitev, ki bi morda koristile prirediteljem pri naslednjih tovrstnih prireditvah Gorenjskega sejma.

Za področje Stajerske ne moremo trditi, da je bolj industrializirano kot Gorenjska. Ti področji sta po pestrosti kot po številu industrije precej enaki, vendar obiskovalec dobi vtis, da je gospodarska razstava v okviru Mariborskega tedna precej boljša in pestrejša od tovrstne razstave v Kranju.

Zakaj?

Gorenjski sejem se v prvi vrsti razlikuje od gospodarske razstave Mariborskega tedna v tem, da je na sejmu v Kranju precejšen poudarek na obrtništvu. To je tudi popolnoma razumljivo, saj ima obrtnišтво na Gorenjskem veliko tradicijo.

Vprašanje zakaj, si lahko mirno zastavimo, ker lahko ugotovimo, da ima Gorenjski sejem za res kakovostno urejeno razstavo neprimerno boljše pogoje kot prireditelji v Mariboru, saj je znano, da so tam uredili razstavo v prostorih, katere drugače uporabljajo za navadno skladišče. In vendar je izgledalo, da je razstava kot v nalašč za to urejenih prostorih. To pa predvsem zaradi tega, ker so prostor lepše aranžirali in učinkoviteje razporedili razstavljene proizvode. V tem oziru se bodo morali nekateri razstavljalci na Gorenjskem sejmu v bodoče bolj potruditi.

In razstavljalci? Pri tem je tudi precejšnja razlika. V Mari-

boru razstavljajo predvsem industrijska podjetja, ki so bila tudi na Gorenjskem sejmu močno zastopana. Ta razlika je bila zlasti očitna v živilski in prehrambeni industriji.

Kdor si je ogledal razstavo na Mariborskem tednu in pa Gorenjski sejem v Kranju, je moral priti do zaključka, da bodo morali tako prireditelji Gorenjskega sejma kot razstavljalci posvetiti več pozornosti tej gospodarski prireditvi Gorenjske in se pri tem predvsem odločiti: ali razširiti udeležbo tako industrijskih kot trgovskih podjetij na podjetja iz ostalih republik in s tem določiti sejmu pomembnejše mesto med gospo-

darskimi prireditvami v državi, ali pa ostati pri lokalnem okviru in obeležiti Gorenjskega sejma.

Razen tega pa je še eno dejstvo popolnoma jasno. Potrebno bo precej več širokopoteznosti tako v samem aranžmaju kot v propagandnem pogledu organizacije Gorenjskega sejma, kajti le tako bo možno doseči večje uspehe in se tudi uveljaviti med gospodarskimi prireditvami v državi. S pretiranim varčevanjem sicer nepomembnih denarnih zneskov pri urejanju razstavnih prostorov nekaterih razstavljalcev pa takega učinka Gorenjski sejem ne bo mogel doseči.

Izvajanje proračuna OLO Radovljica

Polletni plan dohodkov ni bil realiziran

Proračun Okrajnega ljudskega odbora v Radovljici za leto 1954 znaša 556 milijonov 24 tisoč dinarjev dohodkov in ravno toliko izdatkov.

V letošnjem prvem polletju so dosegli dohodke iz gospodarstva od dobrih gospodarskih organizacij v višini 123 milijonov 783.781 dinarjev, kar znaša le 38,3 procentno realizacijo. Dosežen in tudi presežen pa je bil plan pri prometnem davku združnega sektorja, od vina in žganja ter hlodov. Dohodki uradov in ustanov so že preseženi, dočim bo razlika akumulacije in skladov realizirana šele drugo polletje.

Kot je razvidno iz poročila je bilo v šestih mesecih ustvarjenih dohodkov za 201.444.314 dinarjev, kar znaša 36,22 procentov, porabljenega pa je bilo 156

milijonov 165.630 dinarjev ali 28,08 procentov.

Prvo tromesečje so uporabljali le denar za izdatke in precej težave so bile v mesecu maju in prvi polovici junija. Podjetja niso redno odvajala svojih obveznosti do proračuna, saj je bilo v šestih mesecih 329.840 dinarjev obresti od neplačanih obveznosti. Prvo udeležbo na dobičku pa je okraj prejel šele 25. maja. Ko pa je Železarna Jesenice odvedla sredi junija udeležbo na dobičku v znesku 114.990.555 dinarjev, se je položaj znatno izboljšal.

Sedanja potrošnja materialnih izdatkov državne uprave kaže, da bodo krediti za materialne izdatke črpani že v oktobru mesecu. Zato bo treba kredite krepiti iz proračunske rezerve z vsaj dva milijona dinarjev.

V ostalih primerih pa bodo krediti v glavnem zadoščali razen za potrebe investicij. Pri pomniti je treba, da je okrajni ljudski odbor v Radovljici v drugem polletju sprejel dodatni plan za 172 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanjskih blokov na Jesenicah, ki jih gradi Železarna ter za ureditev telefonske mreže. Če bodo ti dohodki doseženi, bo možno ponovno izdelati dodatni plan za potrebe investicij.

Ze v drugem polletju letošnjega leta pa je bilo Železarni nakazano 78.600.000 dinarjev za gradnjo stanovanjskih blokov.

Iz Kamnika

Cesto v Tunjice so začeli graditi ta teden. Nevarni klanec bodo znižali za 4 metre in izpeljali cesto po desni strani v ovinku, ki bo znatno zmanjšal padec.

Moderen lokal sredi Kranja

Kranj, 18. avgusta.

V sredo smo bili priče pri otvoritvi novega modernega urejenega lokala »Slaščičarne in Kavarn« v Kranju. Priznati moramo, da smo tak lokal, ki je zgrajen sicer v eni najstarejših hiš v Kranju, opremljen pa je na najsodobnejši način, že dolgo pogrešali.

Načrte za lokal kakor tudi za vso notranjo opremo je napravil inž. Šorli in moramo reči, da je delo dobro in okusno izvedel. Vendar se bo prav gotovo našel kdo, ki mu ta lokal ne bo všeč. Toda kdo bi mogel vsem ustreči!

Lokal ima sedaj 30 sed žev več kot prej. Le-ti so prav vsjevrstno narejeni. Peč je vzdana v steni tako, da je skrita. Ventilacija je vsa v zidu in je speljana po več cevih, da je skoraj ni čuti. 3 mesece in pol so potekala dela, ki so bila pred dnevi uspešno končana. Končali pa bi preureditev že prej, če ne bi graditeljem »Komunale« nagajalo vreme. Pri izvedbi notranjih del ter pri opre-

je sodelovalo 16 podjetij in obrtnikov.

Investicija v lokal, ki znaša okrog 4 milijone dinarjev, je bila dobro vložena. Upamo, da bo podjetje z dobro in solidno postrežbo kakor tudi z ustreznimi cenami privlačilo številne goste v svoj lokal. Dobro bi tudi bilo, ko bi lokal primerno »krstili«.

Podjetje bo z otvoritvijo novega lokala stopilo v novo obdobje svojega poslovanja in upamo, da bo uspešno delovalo v svojo korist kakor tudi v splošno zadovoljstvo obiskovalcev. Potrebno bo samo še, da delovni kolektiv uredi tudi svoje vrste in s skupnimi močmi in poletom vnaprej še bolje posluje.

OPOZORILO!

VSE NAROČNIKE NAŠEGA LISTA PROSIMO, DA NAM SPOROČE SVOJE TOČNE NASLOVE, ČE SO BILI SPREMENJENI PO NOvem OŠTEVLJENJU HIŠ.

Uprava

»Glasu Gorenjske«

5 minut po telefonu

Razgovor s predsednikom ObLO Žiri tovarišem Petrom Nagličem

O Poljanski dolini že dolgo časa nismo ničesar pisali, pa smo se spomnili, da predsednika žirovske občine še nismo klicali za našo rubriko.

V preteklem letu smo pričeli graditi cesto Žiri — Smrečje, katero so pričeli delati, ožroma govoriti o prepotrebni gradnji že v ranjki Avstriji, pa niso ničesar skupaj spravili. Lani pa smo mi le začeli in tako delo lepo napreduje. Poleg tega smo lani opravili tudi več drugih del, naj vam jih kar naštejemo. Ne bodo sicer lepo po vrsti, vendar bodo naši ljudje le vedeli kaj smo storili in kaj ne.

V Žireh smo opremili šolo, graditi pa smo začeli novo v Račvi. Delo bo trajalo približno do 1956. leta, ker smo morali letos trenutno z delom prekiniti. Dalje smo elektrificirali Žirovski vrh; delo še ni končano in nas v tem letu čaka še precej dela. Tudi na vodovod nismo pozabili. V Žireh smo pričeli graditi glavni vodovod, ki bo imel priključke na več strani. Posebno pozornost smo posvetili popravilom na regulacijskih napravah Sore.

ki so bile že v precej slabem stanju.

Za vsa ta naštetja dela smo porabili okoli 15 milijonov dinarjev in pol, vendar je v to vsoto všteti tudi občinski proračun, ki je znašal 3 milijone dinarjev.

Letos gradimo javno razsvetljavo in kot sem že dejal, nadaljujemo z elektrifikacijo Žirovskega vrha. Dokončali bomo novo šolo v Žireh, ki ji pravzaprav manjka samo še omet. Gozdnim potem bomo morali posvetiti več časa in jih spraviti v dobro stanje. V izdelavi imamo načrte za regulacijo Rokolke; to je manjši pritok Sore, vendar dela po naših poljih ogromno škodo. Tudi to regulacijo so »delali« desetletja, pa niso nič napravili in smo šele mi morali začeti z delom, ki bo, upam, kmalu končano. Na Žirovskem vrhu pa bomo morali urediti in popraviti prav vse hudourniške naprave, drugače bo ob večjem deževju spet precejšnja škoda.

Ko se je pred dobrim tednom izvedelo, da je šef zahodnonemške obveščevalne službe dr. Otto John odšel v vzhodni Berlin, da je vzbudilo veliko presenečenje, med Adenauerjevimi nasprotniki pa kar nekakšno škodoželjno veselje.

Se toliko večja je bila seveda zaskrbljenost v zahodnonemških uradnih krogih, saj so nekateri trdili, da je šef »Urade za obrambo ustave«, kakor se formalno imenuje nemška obveščevalna služba, odnesel s seboj najzaupnejše dokumente in zelo važne podatke o zahodni obveščevalni mreži — Vzhodni Nemčiji. Komentarji niso prezrili niti tega dejstva, da je bil dr. Otto šele pred kratkim v Zruženih državah Amerike, kjer se je seznanil z najnovejšimi metodami ameriške obveščevalne dejavnosti, in da bi bile torej njegove izjave še mnogo dragocenejše za Ruso. Niso bili redki tisti, ki so trdili, da izguba dr. Johna pomeni resen udarec za varnost Zahoda.

Ni čudno, da se je vlada Zahodne Nemčije potrudila, da čimbolj omili učinek nepredvidene novice. Najprej so zahodnonemška radijska poročila povedala, da je bil dr. John nasilno odveden. Vzhodna Nemčija je to trditve ovrgla s tem, da je dr. John spregovoril po vzhodnoberlinskem radiu in se potem pustil fotografirati v družbi z raznimi vzhodnonemškimi funkcionarji na terasi neke kavarnе na Stalnovi aleji. Prva trditve torej ne drži. Treba je

najti drugo.

Drugo pojasnilo z nemške strani se je pojavilo kmalu po prvem. Glasilo se je, da je John »prijanec in nezanesljiv«, da je odnesel s seboj seznam zahodnih agentov v Vzhodni Nemčiji itd.

26. julija je spregovoril še minister za notranje zadeve zvezne republike. Ovrget je obe prejšnji pojasnila. Dejal je, da John ni bil ugrabljen, in dodal, da ni videti, da bi bil pobegnil iz zdajaljskih pobud, saj v uradu za obrambo ustave ne manjkajo nobeni dokumenti, kaj šele najzaupnejši.

Takrat je minister Schröder dal še svoje uradno, takrat že tretje pojasnilo v zadevi doktorja Johna. Rekel je, da je znan zelo močan vpliv, ki ga je imel na Johna njegov zdravnik in prijatelj dr. Wohlgemuth, za katerega pravijo, da simpatizira s kominformovci. »Ni izključeno,« je dejal Schröder, da je dejal Schröder, da je slednji izkoristil svoj močni vpliv na Johna, da bi ga pripeljal v Vzhodni Berlin. Znano je, da dr. Wohlgemuth večkrat zdravi s sugestijo in hipnozo ter da se poslužuje opojnih drog. Nemara je tudi pri dr. Johnu uporabil kaj takega.

Javno razburjenje je raslo. Časopisje je pričelo prinašati vsakovrstna ugibanja in zlasti kritizirati vlado, češ da zadeve ne pojasnjuje nikdar enako in da menda sploh ne ve, kako je prišlo do pobeга dr. Johna.

Da je res tako, je dokazal šef zahodnonemške vlade dr. Konrad Adenauer, ko je razpisal

Pol milijona mark za doktorja Johna

nagrado v znesku 500 tisoč mark tistemu, ki bi lahko sporočil vse podrobnosti o načinu in ozadju pobeга. Razburjenje je doseglo vrh. Dr. Adenauer je moral prekiniti svoj dopust in sklicati izreden sestanek Izvrš. odbora svoje demokršćanske stranke.

Na koncu sestanka so objavili sporočilo, v katerem beremo že četrto zahodnonemško uradno verzijo. V komunikatu stoji, da »ni nobenih dokazov za trditve, da je doktor John prišel v sovjetsko cono iz zdajaljskih nagibov, in da bivši šef zahodnonemške obveščevalne službe ni vedel za nobene take skrivnost, ki bi ogrozila varnost Zahodne Nemčije, če bi jih kdo sporočil Vzhodu«.

Očitno je, da tukaj nekaj ni v redu. To je sklepati že po množici nasprotujočih si izjav, pa tudi po nesmiselnem zagotavljanju, da John pač ni vedel nič posebnega.

Kaj je torej na stvari? Kaj je vzbudilo Otto Johna, bivšega sodelavca britanske obveščevalne mreže in prepričanega protikomunista, da pobegne v Vzh. Berlin in da se tam vpiše v informbirojevsko množično organizacijo?

Težko, da bo sploh kdaj lahko kdo odgovoril na to vprašanje. Zanemanje za takšne politične emigrante navadno ne traja dlje kot 14 dni. Takrat jih sovjetska

birokracija do skrajnosti izkoristi v propagandne namene, potem pa polagoma izginjajo v pozabo in čisto izginejo. Ni znakov za to, da bi si kdorkoli lahko zaslužil Adenauerjevih 500 tisoč mark.

Nihče ne more do kraja pojasniti pravih, notranjih, osebnih, psiholoških vzrokov pobeга — razen Otto John sam. In tega seveda ne bo storil. Saj je v Vzhodni Nemčiji!

V primeru doktorja Johna pa so prejkone osnovni pravci razlogi. Na to je pred tednom opozoril angleški laburist Richard Crossman in nevede pomagal sovjetski propagandi, ki je takoj zagrabila za njegove besede in jih — poenostavljene — sedaj polzkuša kapitalizirati. Kominformovski list »Berliner Zeitung« je 8. avgusta javno prosil zahodnonemško vlado, naj mu pošlje obljubljenih pol milijona mark in temu dodal svojo, sedaj že peto obrazložitve: 20. julija se je John odpeljal z avtomobilom v sovjetski sektor Berlina. Razlog: — širjenje nacističnih elementov v nemški obveščevalni službi.

To je bil omenil tudi Crossman. Vendar je bilo njegovo pojasnilo najbrže dosti bližje resnici. Ta pisec članka v reviji »The New Statesman and Nation« je najprej opisal Johnovo preteklost. Otto John in njegov

brat Hans, ki je bil umorjen leta 1944., sta bila med najbolj aktivnimi zaročniki proti fašistični diktaturi v Nemčiji vse do l. 1938, do neuspelega atentata na Hitlerja 20. julija 1944. Po tem neuspehu je Otto John pobegnil v Anglijo, kjer je bil ves čas aktiven v boju proti nacizmu. Po vojni je zbiral gradivo za obtožnico proti Hitlerjevemu generalu von Maunsteinu.

Pisec nadaljuje, da se je John hudo razočaral nad demokratično Zahodno Nemčijo, ko vlada ni uvedla sodnega postopka proti zaročniški organizaciji neonacisti Neumanna, ki so ga bili odkrili Angleži. To mu je baje odprlo oči in spoznal je, da ne more več vzdržati v Zah. Nemčiji.

Kam torej? sprašuje pisec in sam odgovarja: John ni mogel niti v ZDA, ki podpirajo ponovno oborožitev Nemčije in s tem — po njegovem mnenju — jačajo nacionalsocializem, niti v Anglijo, ki se ne more upreti takemu toku stvari. Ostane torej samo Vzhodna Nemčija.

In tu je glavna napaka našega, če šestega pojasnjevalca. Dr. Otto John, ki je vsekakor sposoben funkcionar in vrh tega še prepričan konservativec, ni mogel biti toliko nesposoben, da ne bi vedel, da je ta nemška »država« navadna satelitska tvorba v rokah sovjetskega imperializma, da tam neskrupulozno vlada birokratična kominformovska peščica, ki ji je bližje

vse prej kakor resnične koristi nemškega naroda.

Tudi Crossman se je zmotil. Če se ni on, potem se je zmotil Otto John — usodno ušel. Postal je igračka v rokah sovjetskega propagandnega stroja.

Ni izključeno, da John ni pobegnil v Vzhodno Nemčijo zaradi navadnega pohlepa po denarju ali ponujenih položajih. Morda je res, da ga je prizadelo jačanje bivših nacistov. Toda če pogledamo še nekaj podatkov o njegovi nedavni preteklosti, bomo videli, da ga je to prizadelo predvsem čisto osebno. Bil je zagrešil veleizdajo proti tretjemu rajhu in med vojno postal britanski agent. V šovinističnih krogih Zahodne Nemčije to tudi danes ni popularno, kar je pokazala že diskusija o filmu »Odklečev pred zoro« v nemški javnosti. Pred časom je minister Schröder izjavil, da bo po uresničenju zahodnonemške suverenosti tudi v svojem resorju postavil na vodilne položaje ljudi, »o katerih zares ni mogoče dvomiti«. Če je to Johnu onemogočilo nadaljnje delo, potem nam je vzrok znan.

In če pomislimo, da je bil dr. John konservativec, da torej ni imel stika z zares naprednimi silami v Nemčiji in ni mogel imeti zaupanja v nemško demokracijo, — potem nam je znan tudi vzrok njegove sicer čudne odločitve, njegove usodne in tragične zmote.

Talcem

(V počastitev prvih talcem, streljanjem v Ljubnem, 24. avgusta 1941)

Zakaj so vas rablji — fašisti prišli?

— Zato, ker preveč ste v pravice verjeli, v pravice rodu, ki nad tisoč že let tu živel, garal je in ljubil svoj svet.

Zakaj so vas rablji — fašisti zvezali?

— Zato, ker teh vaših pesti so se zbal, pesti, ki so žezlo za delovni rod kovalje svoj lasten in v svetu povsod!

Zakaj so vas rablji — nacisti ubili?

— Iz srda, strahu, — da bi vero zlomili trpečim v ljudske Pravice pohod na jug in na sever, na vzhod in zahod!

Svinčenke morilne so tu vas podrlje,

vse cilje in upe so svetle vam strle, prebile srce so vam, mlado srce, ki vroče tako so ga gnale želje.

A kri, ki nam grudo je rodno oblila,

po zemlji vsej naši se vllila je, vpila: Maščujte nas fantje, maščujte moške, maščujte dekleta nas, naše žené!

Planite v upor, ki ste živi ostali,

izvijte orožje z rok srepri drhali, pa vsekajte, udarite, bljite, podite, dokler ne pobijete jih, prepodite!

Klic naše krvi mučeniške razžgal je

bolest nam in gnev, nas k uporju pognal je, kot z gore požene v dolino se plaz, planila nad rablje sta mesto in vas.

Razbičano naše je ljudstvo zvihralo,

orožje je rabljem iz rok izvijalo, udarilo s silo jeklenih pesti, do njih, pomagatih, kot nikdar še ni.

Zakletev, ki ljudstvo je z borbo sprejelo,

da zmlelo fašiste bo in da bo vzelo oblast in bodočnost v lastne roke, izpolnjena danes do kraja je že!

Zato pa junaki, ki prvi prellili

za našo svobodo ste kri, posvetili to zemljo ste, naj bo ponosen vaš sen, — boj ljudskih pesti je do kraja dobiten!

22. avgusta bo spregovoril molčeči Bohinj

22. avgusta se bodo zbrali ob Bohinjskem jezeru vsi preživeli borce! Jeseniško-bohinjskega odreda, da proslave svoj praznik — deseto obletnico ustanovitve odreda in zbora aktivistov v Zlatorogu ob Bohinjskem jezeru. V Bohinju ni mnogo proslav. Zaradi skromnosti Bohinjec pa se tudi zelo malo govori o žilavosti, naporih in njihovih žrtvah med narodnoosvobodilno borbo. Ob tej priložnosti bo Bohinj spregovoril dovolj razločno in povedal, kolikšen je njegov delež k osvoboditvi.

Orožniki so sredi programa prekinili koncert revolucionarnega pevskega zbora »Skala« z Javornika, ki ga je vodil kot talec ustreljen France Mencinger v Bohinjski Bistrici. Tomaž Godec je vodil delegacijo upornih bohinjskih kmetov na davkarijo in protestiral proti pretiranemu obdavčenju. Skoraj bi bil romal zato v zapor. Nekaj ur pred aretacijo sta pobegnila dva stara komunisti in si utrla pot v Spanijo. Košat kmet je postavil z javorniškega odra zagrnjenega župnika, ki je agitiral za Stojadinovića in mu dejal: »Ti boš govoril v nedeljo na prižnici!« Na mogočnih manifestacijah, imenovanih »Kmečki prazniki«, se je zbiralo vse, kar je moglo na noge in dajalo duška bratstvu in enotnosti izkoriščenih. Za temi manifestacijami borbene volje je stal Tomaž Godec in za njim Partija. V Belci, ki so jo regulirale oblasti, da bi omilile brezposelnost, je izbruhnila stavka in lačni delavci, ki so zaslužili po 16 do 18 dinarjev dnevno, so s stisnjenimi pasovi vztrajali, dokler si niso priborili izboljšanja — 25 par na uro. V Godčevi usnjarni so se sleherni nedeljo pogovarjali kmetje o preskrbi in bedi. Prvo so lahko ogledovali v hotelih ob jezeru, drugo na svojih domovih. Takšna je bila podoba molčečega, a revolucionarnega predvojnega Bohinja.

V tak Bohinj so prišli v 1941. letu nemški okupatorji. Naselili so se v postojanki graničarjev, v hotelih in vilah ter zavzeto ogledovali lepoto divje narave. Bilo jih je kakih 600 — prav toliko kot sta dali obe bohinjski dolini borcev v narodnoosvobodilno vojsko. Javno so govorili, da so ti kraji za Slovence prelepi in da so nam že pripravili nove domove. Niso povedali kje, a to smo kmalu zvedeli.

Po Bohinju so hodili Nemci kot bi bil od nekdanj njihov in vsak njihov gib je razodeval, da se počutijo popolne gospodarje. Vneto so si začeli deliti lovišča in parcele kraj jezera. Najboljše so vzeli generali (Keitel, Dietel, Himmler), ostalo so prepustili nižjim oficirjem (Wurm, Körner td.).

Tistih nekaj bohinjskih ljudi, ki so v nekdanji Avstroogrski izgubili svoje narodno dostojanstvo in so se prvi hip Nemcem globoko priklonili, je kmalu umolknilo. Globoko pogreznjen v molk pa je bil v tistih dneh tudi ves ostali Bohinj. Molk je bil tako globok, da Nemci niso mogli slutiti, kaj vse se pripravlja.

Na poziv Partije so odšli v bohinjske gore prvi partizani. Bokal je bil prvi vojaški poveljnik, Godec prvi terenski organizator in delavec. Pritajena revolucionarnost bohinjskega človeka je bila najboljši temelj množičnega upora. Po sestankih, ki jih je vodil Godec v vseh bohinjskih vaseh, je zrastle trdna organizacija in 15. decembra 1941. leta naj bi Nemci občutili njeno moč. Za množični upor je bilo vse pripravljeno. Ob enih ponoči se je pričelo. Med Nomenjem in Sotesko so padle na cesto in železniško progo stoletne smreke in odrezale Bohinj od ostalega sveta. Na Nomenju je zletel v zrak mostiček sredi vasi, na Koprivniku pa se je postrojila mogočna a slabo oborožena vojska, ki naj bi udarila po Nemcih. Neugodne vremenske razmere (nad meter debel sneg), nespoznanje in prikrito delo sovražnikov, ki jih uporniki takrat še niso poznali, so pomagali Nemcem upor zatreti, preden se je mogel razmahniti. Nemci so pridržali z neštetimi vozili in brezštevilnimi policisti in vojniki v Bohinju in zasedli poslednjo hišo. Če bi se bila v Bohinju decembrska vstaja v 1941. letu razmahnila do zmagovitega konca, bi bil najbrž Bohinj potegnil za seboj Bled, Jesenice in morda vso Gorenjsko. Tako pa je ostala vstaja osamljena in izolirana na Mojstranu. Dovje in Bohinj. Ostali kraji so se zadovoljili z množičnimi odhodi in partizane, čez nekaj dni pa je prodrl do Bohinja osamljen odmev tudi o vstaji v Poljanski in Selški dolini. Toda bilo je že prepozno. Nemci so vsak dan vozili ljudi v Begunje. Zaglasi so Nomenj in vrgli nekaj ljudi živih v ogenj. Bohinjeci so se takrat zavili v še večji molk, ki se mu je pridružila tudi trpka žalost.

Čprav je sovražnik divjal, ni zlomil upornega duha bohinjskih ljudi. Mimo streljanja talcev, požigov, zaporov, odgonov v taborišča, je vodila pot v gozdove in število partizanov v Bohinju se je večalo. Veliko izgubo je utrpel Bohinj s smrtjo Tomaža Godca, toda takrat so bili zreli za borbo že vsi ljudje v Bohinju. Tomaževo delo je že obrodilo sad in na njegovo mesto je stopila kopica mladih ljudi.

Sovražnik je razpredel svoje tipalke in z njimi segal po koreninah odpora. Treba jih je bilo porezati.

Neko dopoldne je partizan Bojislav v črnem suknjiču z velikim znakom Kärntner Volksbunda na prsih med množico ljudi na nomenjski postaji dokončal podlo delovanje gestapovskega

agenta Adlešča — pri Nemcih krščenega Adlersca.

Bohinjsko jezero je sprejelo vase telo Himmlerjevega adjutanta, ki je upravljal njegovo vilo kraj jezera, grede pa vohunil in izjavljal, da bo viselo toliko Slovencev, kolikor je bukovih dreves od Zlatoroga do Savice.

Učitelj, ortgruppenleiter in župan v Bohinjski Bistrici, ki je klofotal stare ženice, ker ga niso pozdravljale s stegneno desnico in odrejal selitve in hajke, je dočkal svoj konec v stanovanju sredi sovražne postojanke. Dva partizana, po letih še fantiča, sta se priplazila do njega, ga zvezala, mu zamašila usta in ga odvedla s seboj. Pri belem dnevu so ga vozili v vozu žaganja na Koprivnik, da se je tam izpovedal svojih številnih grehov. Tam ni bil prav nič pogumen. Ker Nemci niso mogli ugotoviti, kam sta odšla vneti delavca, niso streljali talcev, čeprav so jih odredili za prvega 40, za drugega pa 100.

Na bohinjska tla ni stopil uniformiran belogardist. Nekajkrat so Nemci poskusili prevariti prebivalstvo z raztrganci. A običajno jim ni nihče nasedal. Prebivalci Bohinja so bili trdni na strani narodnoosvobodilne vojske. V Bohinjski Bistrici, ki so jo Nemci držali do 4. maja 1945 predvsem zaradi železniške proge, so jim zagodili marsikatero terenci, obveščevalci in celo pionirji. Saj so jim otroci popoldne nekega pomladnega dne v 1945. letu minirali savski most, da niso mogli odpeljati municije. V zimi 1944 na 1945 pa so otroci dobili zvezo s četniki, ki so jih Nemci nastanili v Bohinjski Bistrici. Posredovali so jim zvezo s partizani in dosegli, da jih je nekaj pobegnilo. Zaradi tega jim Nemci niso več zaupali in so svoje bivše zaveznike sredi zime sezuli. Ko so praznovali Nemci svoj božič v bunkerju kraj železniške postaje, jim je pionirček potisnil skozí strelno lino bombo v pozdrav. Takšnih dogodkov je bilo vse polno tako da Nemci niso imeli v Bohinju niti enega mirnega dne. Iz ošabnih zavojevalcev so postali v nekaj letih opretni strahopetci, ki jim je bila prva skrb, kako bodo odnesli pete iz Bohinja.

Preko Bohinja so držale glavne zveze med severno Primorsko in zahodno Koroško. Zato so bile tu mnoge kurirske karavle. Na varnem, osvobojenem bohinjskem ozemlju so se naselile bolnišnice, tehnika in gospodarske komisije ter politični in oblastni odbori. V Bohinju je bila posebna transportna četa, ki je spremljala transporte borcev s Primorske čez Pokljuko proti Jesenicam in dalje na Koroško in tudi obratno. Razen tega pa je spravila iz Bohinja za brigade in bolnišnice na Primorskem deset-tisoče kilogramov živin in odgnala nad tisoč glav goveje živine. Bohinj je vse dal za partizane in pri tem ni štedil svoje krvi.

Leta 1944 je bil v Zlatorogu sklican zbor aktivistov jeseniškega okrožja, ki sta se ga udeležila tudi tovariša Miha Marinko in Bogdan Osolnik. Na tem zboru je bilo kritično pregledano vse dotedanje delo in sprejeta resolucija je govorila o nalogah za zadnjo fazo borbe, ki je bila tedaj na pragu.

Iz skupnice petih partizanov, kolikor jih je bilo v Bohinju v 1941. letu, je narasla skozi 1942. in 1943. leto najprej četa, nato dve in nato bataljon. Ob ustanovitvi Prešernove brigade so bohinjski partizani že tvorili najmanj tretjino njenega kadra. Razen tega so se bori iz Bohinja med prvimi borili na Koroškem in odhajali v brigade na Dolenjsko in Primorsko. Iz začetnih prask so se v 1943. letu razvile hude borbe in Nemci so občutili premnoge drzne napade bohinjskih partizanov. Bohinjski fantje so odhajali v partizane prostovoljno, brez poziva ali pa so se umikali sovražniku, kadar je ta zavohal njihovo delovanje. Spomladi 1943. leta je bila mobilizacija v glavnem izvedena. V nemško vojsko je odšlo komaj kaj več fantov, kot jih je mogoče prešteti na prste in še ti so uhajali, kadar so mogli. V NOV pa je dal Bohinj nad 600 borcev. Od teh jih je 234 padlo in v nekaterih bohinjskih vaseh skoraj ni hiše, kjer bi ne bilo očeta ali sina, ki je žrtvoval življenje za svobodo.

V Prešernovi brigadi so bohinjski partizani bojevali hude boje po Davči, Ratitovcu, Zirovskem vrhu. V središčem spopadu so zasedli Turjak in bili boje po ostalih krajih Dolenjske. Z Gradnikovo pa so bojevali boje na Primorskem in na Gorenjskem. Maja 1944. leta so osvobodili ves notranji Bohinj in sodelovali pri rušenju proge na odseku Bohinjska Bistrica—Soteska.

Za obrambo osvobojenega Bohinja, ki je kmalu postal gorenjska Bela Krajina, je bil pred desetimi leti ustanovljen Jeseniško-bohinjski odred. Odred je večkrat posegel v borbe tudi na Primorskem, v zaključnih operacijah pa je preganjal sovražnika mimo Bleda in Jesenice, preko Mojstrane in Kranjske gore daleč na Koroško.

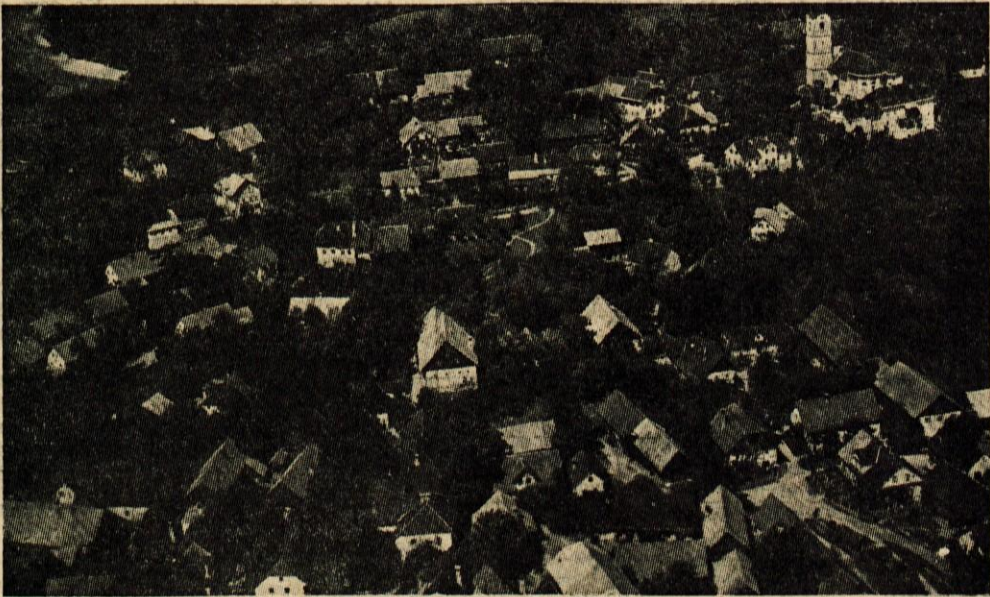
Še zadnjč so poskušali Nemci prodreti v Zgornjo bohinjsko dolino v rani pomladi 1945. leta. Toda 12 borcev Jeseniško-bohinjskega odreda jih je zadržalo in jih po osemurni borbi pognalo v beg. Nič več ni bilo mogoče čez most ob jezeru, nič več na osvobojeno ozemlje. Obroč okrog Bohinjske Bistrice se je vse bolj zoževal in prve dni maja so Nemci sprejeli ponujena pogajanja. Brez borbe in ne da bi poskušovali naprave v javnih zgradbah in objektih, so tiho zapustili Bohinj. Toda niso daleč prišli. Že nad Zgornjimi Gorjami so jih enote Jeseniško-bohinjskega odreda ujele in privedle nazaj. Z nakremženimi obrazi so hoteli v prihodnjih dneh popravljati minirani železniški predor.

Bohinj je spet zadihal s polnimi pljuči. Čprav je imel ogromne žrtve in so mnogi ljudje hodili v črnem, je bil vesel svobode, za katero se je tako žljivo boril.

POD NART pred praznikom

ske proti sovražniku, ki se je mogel držati le še v bunkerjih ob železniški progi in ki se ni več drznil proti Jelovici drugače, kakor v formacijah celih divizij, dokler naša armada končno v prvih majskih dneh 1945. leta ni pognala še teh za vedno z naše zemlje.

Stiriindvajsetega avgusta se prebivalci občine Podnart spominjajo herojske smrti prvih talcev, ki so padli 24. avgusta 1941 v Ljubnem. Bili so to tovariši Miha Stular (Lukov), Feliks Kavčič, brata Anton in Jože Krivic (Beličano) va) iz Ljubna in Anton Snedic (Bezjakov) iz Posavca. Gestapo jih je dal ustreliti, kakor je



Ljubno na Gorenjskem, kjer so bili avgusta 1941 ustreljeni prvi talci

naznanil na krvavordečih lepkih, v maščevanje za likvidacijo domačega izdajalca. S temi prvimi talci so padli za svobodo tovariši, ki so stali in delali v vrstah delavskega razreda že v predaprilski Jugoslaviji.

V Ljubnem se je organizirala OF že v prvih dneh avgusta 1941. Med najbolj aktivnimi organizatorji so bili tovariši Janko Beguš, Franc Preštrl (Ahčev) in Anton Vidic. Dne 18. julija 1942 je aretirala Gestapo 40 teh aktivistov in aktivistov. Dal jih je zapreti v Begunjah in večino od njih potem odpeljati v koncentracijska taborišča v Nemčiji. Sedem od njih pa so nacisti 28. julija 1942 ustrelili s 43. drugimi talci v Bistrici pri Podbrezjah v maščevanje za likvidacijo nekega gestapovskega funkcionarja.

To so bili tovariši: Franc Fajfar (Bitenčev), Valentin Pečnik, Jože Pogačnik in njegov sin Pavel (Šenčarjeva), Janez Ravnik in njegov sin Franc (Jureževa) in komaj 17-letni Slavko Krivic, vsi Ljubnčani. Tudi vsi ti so bili izbrani izmed najzavednejših in najnaprednejših domačnov — aktivistov in prav tako, kakor pri prvih jih je sovražniku pokazala roka protiljudskega izdajalca.

Herojske smrti sta umrla za ideale osvobodilne borbe tudi tovariša Janko Beguš in Franc Preštrl, ki smo ju oba že omenili kot prva organizatorja ljudske vstaje v domačem kraju. Oba so zaradi neutrašenega in neprilikega dela, (zbirala in pripravljala sta orožje in material za borbe že v prvih dneh okupacije) gestapovci kmalu izsledili in pahnili v zapore v Begunjah. Tov. Beguš je bil tam zveržinski mučen, a kljub temu ni nikogar izdal. Mučenju je 12. 12. 1941 napravil konec s samomorom. Presterlu

Teden od 22. do 29. avgusta si je izbrala občina Podnart za svoje občinsko praznovanje. V teh dneh so bili tudi v naših krajih zažgani prvi ognji upora proti okupatorju in domačim tlačiteljem. Že v predaprilski Jugoslaviji je znal vzgojiti narodni heroj Zagor, ki je takrat učiteljeval na bližnji Dobravi pri Kropi, tudi v naših krajih vrsto zavednih borcev za pravice delovnega ljudstva, ki so ob okupaciji prvi sledili pozivu komunistične Partije in Osvobodilne fronte k oboroženi vstaji. Bili so to delavci in mali obrtniki, ki so udinjavali v kapitalistični domači industriji in večji obrti sami na sebi preživeli občutili vedno težje življenje proletarcev in ki so znali razumeti, da je dozorel čas, ko se bo treba spoprijeti na življenje in smrt s fašističnim in kapitalističnim nasiljem. Tem provoborcem, med katerimi je treba omeniti zlasti tovariše Stanka Lebana in Franca Slugo iz Otoč, Franca Prestlra in Janka Beguša iz Ljubnega ter Jožeta Pogačnika iz Zalog, se je že po prvih terorističnih dejanjih okupatorja (aretacijah in selitvah) pridružil z vsem srcem vse pošteno in patriotično čuteče ljudstvo naših krajev in se tako vključilo v našo vseljudsko borbo za nacionalno in socialno osvoboditev. Preko Ljubna, Podnarta, Ovisi in drugih naših vasic so tekale glavne obveščevalne poti do borcev na Jelovici in v Karavankah. Aktivisti — domačini so kontrolirali gibanje sovražnikovih enot in patrolj in vodili skozi utrjene sovražne postojanke partizanske odrede na določena mesta. Preko Podnarta, Ovisi, Poljšice in Rovt je okupator začel vse večje ofenzivne pohode na Jelovico in dalje proti Primorski, ki pa so jih neustrašeni terenci — obveščevalci vselej javljali in tako preprečevali obkolitve in uničenje naših borbenih enot. Mnogi domačini so sodelovali tudi pri neprestanih minerskih akcijah partizanov na železniški progi. Posebno na sektorju med Joštom in Otočami je bila progá neštetokrat porušena, kar je povzročalo okupatorju občuten zastoj in zmedo v njegovih transportih in premikih. Da so naši kraji doprinali tudi izredne materialne žrtve za preskrbo in prehrano borcev pa menda ni treba niti posebej poudarjati.

Le ob tako enotnem in strnjenem sodelovanju aktivističnega ljudstva naših krajev je bila omogočena partizanski odredom v Jelovici že od leta 1943 dalje skoraj nepretrgana kontrola tega predela Gorenjske, zlasti na desnem bregu Save, tja do Podnarta. Že konec leta 1942 so partizani — domačini — izredno pogumno akcijo, ko so požgali v Podnartu most čez Savo in s tem za daljši čas onemogočili okupatorskim oboroženim enotam premike proti partizanskemu terenu v Jelovici. Dne 17. junija 1943 pa je uspelo Gradnikovi brigadi iz Jelovice prebiti se do Podnarta in napasti tamkajšnje vojaško in žandarmerijsko postojanko. Med Kranjem in Podnartom je brigada na 30 mestih porušila železniško progó in uničila vse mostove. Vse do osvoboditve so se potem vrstile še večje in manjše akcije naše osvobodilne voj-

„Rodno grudo“

so naši izseljenci radostno sprejeli

Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je letos pričela izdajati list »Rodna gruda« za naše rojake na tujem. Namen tega časopisa je, da prikaže izseljenec domovino in njenem napredku in razvoju, da jih obvešča o življenju slovenskega delovnega človeka in njegovih naporih pri gradnji nove socialistične stvarnosti.

Obenem bo »Rodna gruda« imela važno vlogo pri ohranitvi čiste slovenske besede med slovenskimi izseljenci po vsem svetu in jih bo tudi zbliževala med seboj.

Naši rojaki v tujini so »Rodno grudo« sprejeli z velikimi simpatijami in ljubeznijo. To dokazujejo številna pisma, ki jih prejema uredništvo iz različnih evropskih dežel in Amerike. Večino teh pism so napisale žuljave roke delavcev, ki služijo svoj kruh v tujini že nad 40 let. Vsaka novica iz domovine jim je kakor drag pozdrav.

Prav bi bilo, da bi »Rodno grudo« naročili tudi sorodniki izseljencev zase in za svoje v tujini, če je ti še ne prejemajo. Njena vsebina je pestrá in zanimiva. Do sedaj je izšlo že pet števk. O prebranju kratkih novic pod rubriko »Domovina na tujih tleh« se bomo seznanili z življenjem naših rojakov v raznih državah sveta. Tudi literarne prispevke najdemo v vsaki številki. Izberi bo moralo uredništvo vseskozi posvečati še posebno pažnjo in prav tako

tudi otroškemu koticu, iz katerega bo mladi rod črpal slovenski besedni zaklad. Upoštevati moramo namreč dejstvo, da imajo izseljenci le malo slovenske literature, zato jim je treba v »Rodni grudi« nuditi vsebinsko in jezikovno res dovršene sestavke. Seznaniti jih moramo z našimi velikimi besednimi umetniki, s pisatelji pretekla in sedanjega doba.

Pravzaprav lahko trdimo, da je revija »Rodna gruda« skrbno urejevana. Vsi prispevki, ki opisujejo sodobno življenje in probleme naše domovine, so za bralce zelo zanimivi. Posebno v peti številki zasledimo vrsto pomembnih člankov, ob katerih se bo prav gotovo ustavil sleherni naročnik. Če bo revija še nadalje stopala po tej poti, bo njen ugled med domačimi in tujimi čitatelji rasel od številke do številke.

Kulturni teden v Radomljah

V dneh od 14. do 22. avgusta se vrstijo v Radomljah številne kulturne prireditve, ki bodo prikazale uspehe kulturno-prosvetne dejavnosti tega kraja. Bivši sokolski dom, ki je bil požgan, so prizadevali Radomljani lepo obnoviti in ga v soboto, 14. t. m. slovesno izročili svojemu namenu.

Naslednji dan, v nedeljo, pa je bil na sporedu koncert v novo preurejeni dvorani. Program

je izvajal že omenjeni mešani zbor pod vodstvom pevovodje tovariša Jermana in član zagrebške opere Jože Gostič, ki je bil nadvse navdušeno priznanje. Pa saj tudi ni čudno. Ta slavni pevec, ki ga z radostjo sprejema na gostovanju vsa Evropa, je namreč domačin iz Smarce.

Dvorana je bila do kraja zasedena in 500 poslušalcev za Radomlje tudi ni majhna stvar. Tudi zbor, ki je po številu mešanih najmočnejši, je dobro izvedel svoj program in občinstvo ga je nagradilo z aplavzom. V njem prevladujejo mladi pevci in pevke, kar je treba vsekakor pozdraviti. Pohvalo pa zasluži tudi požrtvovalni pevovodja.

Kulturnim društvom v občini Radomlje želimo, da z uspehom zaključijo svoj prvi kulturni teden.

Tudi na Stolu bo stal spomenik padlim borcem

Karavanke... Temni, šurpeči gozdovi, — grmade nanizanih skal, prepadi ob njih. Tudi te so bile dom naših partizanov. Ni je poti, kamor ne bi bila stopla noga našega partizanskega kurirja, ki je ne bi prehodil borec Kokrškega odreda, — kjer je bil nekaj časa sedež PNOO za Gorenjsko in OK KPS.

Zato se je tudi organizacija ZB Javornik — Kor. Bela odločila, da postavi spomenik padlim borcem prav na vrhu Sto-

polni meri občutili. Naj opišem samo en značilen dogodek.

Bilo je v nedeljo, 8. avgusta. Dotedanji upravnik tov. Franc Fister se je odpravil domov. Zamenjal ga je tovariš Mihelič, upravitelj osnovne šole iz Bohinjske Bistrice. Ze en dan pred odhodom prljubljenega upravitelja so se otroci pripravljali na slovo. Naslednji večer smo se zbrali na vrtu. Nekam slovesno tihi smo bili vsi. Ko je tovariš Fister vstopil, so ga otroci vzeli v svojo sredo. Mala Ivanka pa je pa je v poslovnih besedah izrazila zadovoljstvo vseh kolonistov in se s solzami v očeh zahvalila tovarišu Fisteru za njegovo očetovsko skrb, ki jo je gojil do vseh otrok. Ne morem opisati, kaj smo občutili v tem trenutku, vem le to, da bi se tudi jaz najraje z otroci vred razjokal. Da, tovariš Fister resnično zasluži to priznanje. Otroci si ne bi mogli izbrati boljšega vodnika, ki bi se toliko žrtvoval zanje, jim izkazoval tolikšno toplino in ljubezen in bil vedno z njimi. V zahvalo tovarišu upravniku in vsej skupnosti so otroci nato zapeli še nekaj pesmi in zaplesali kolo. Takrat je bil med nami tudi tovariš Ivan Bertoncelj, predsednik okrajnega odbora ZB Radovljica, ki nas je ravno tiste dni obiskal. Obema so otroci darovali cvetje.

Valvazorjev sodelavec - grafik J. Bobič

Iz Litijske do Bogenšperka je dve uri hoda, prav prijeten sprehod do tega pomembnega slovenskega kulturnega spomenika. Ime Valvazor je znano domala vsakemu Slovincu, ki je le kdaj sedel v šolsko klopo. Saj moč vsled velikih zaslug, ki jih je storil naši kulturi, to tudi zasluži. Napisal nam je vr-

sto knjig, ki so še danes temelj naši zgodovini. Med najbolj zajetno delo štejeva J. V. Valvazorjevo »Slavo vojvodine Kranjske«, ki obsega 4 debele knjige (3320 strani in 533 slik).

Manj znano je, da je bil Janez Vajkard Valvazor, ljubljanski rojak, bojevit plemič. V tistem času so divjale po Evropi vojne, zlasti Turki so vznemirjali ljudstvo in Valvazor se je udeležil več bitk in bojnih pohodov. Izhajal je iz bogate družine, zato si je v mirnem času lahko privoščil potovanja po Italiji, Nemčiji, Franciji, Švici in drugod.

Valvazor se je zanimal tudi za risanje. Postal je navdušen grafik.

Imel je stalne stike s svojimi sovrstniki umetniki, tako tudi z Jurijem Bobičem — Georgom Wobitschem, ki je bil gorenjski rojak iz Most pri Kamniku.

Slovenci imamo pomemben bibliografski leksikon, v njem je naštetih na stotine in stotine slovenskih kulturnikov. To delo, ki je začelo izhajati že pred desetletji, po osvoboditvi pa nadaljuje poseben uredniški odbor z izdajo posameznih zvezkov, pa na žalost, pod črko »B« nima zabeleženega Jurija Bobiča.

Pod to oznako niti ni Bobičevega gesla, ki bi javilo, da bo ta pomemben Valvazorjev sodelavec objavljen morebiti pod črko »W«. Jurij Bobič se je namreč v duhu tedanje dobe podpisoval v takratnem pravopisu kot Georg Wobitsch.

Ko sem oni dan obiskal Valvazorjev grad Bogenšperk, sem se domislil tega pomembnega Gorenjca — grafika, Valvazorjeve grafične zbirke, ki vsebuje več tisoč listov, so namreč tudi dela tega kamniškega okoličana.

Pri nas je Bobič res malo znan, morda zato, ker imajo večino njegovih del v zbirki na Hrvaškem.

Kakor vemo, je Valvazor doživel s svojimi številnimi knjižnimi izdajami velik moralen uspeh, a pri tem je zašel v težke gospodarske nevedčnosti. Tisti čas je bil krog ljudi, ki so kupovali knjige, ozek. Preprosto ljudstvo tedaj še ni imelo dostopa v šole. Knjiga in pero

življenje v kolonijah je pestro in čas mineva hitro. Dan je točno razdeljen z urnikom. Največ časa preživimo ob vodi in na soncu. Delali smo tudi izlete. V Izoli smo si ogledali dve tovarni ribjih konzerv, nadalje znamenitosti Kopra, starinskega Pirana in drugo. V so-

tržaški kotlini in preko gričev tja do Sežane. Ob tej priliki smo se spomnili borbe Tržačanov za svobodo, bazojskih žrtev in vseh dogodkov, ki nas vežejo na Trst. Zadnjo soboto našega bivanja smo se odpravili z motorno ladjo v Piran, od tam smo šli peš do Portoroža, kjer



Otroci padlih borcev iz radovljiškega okraja so obiskali grad Socerb pod katerim poteka meja med cono A in B.

boto, 7. avgusta, pa smo napravili skupen izlet na Socerb, star gradič nad tržaško dolino. Tik pod njim poteka krivična meja med cono A in B. Z gradu smo imeli zelo lep razgled na

se nam je zelo prileglo kopanje v morju. Med tem časom pa so otroci iz Pirana šli z našo ladjo na izlet v Savudrijo. V četrtek pa smo se veselili in zadovoljni vrnili na svoje domove.

Gostovanje „Solidarnosti“ na Štajerskem

Po končani bogati sezoni, ki je obsegala šest premier in eno ponovitev, so se člani dramske sekcije DPD »Solidarnost« iz Kamnika odpravili na skupni izlet od 13. do 15. t. m., obenem pa so z dramo »Sveti plamen« gostovali kar v treh krajih, v Rogaski Slatini, Konjicah in Dobrni.

V veselem razpoloženju so prispeli pretekli petek v Rogasko Slatino, kjer so se že zvečer predstavili gostom. Gledalci so bili zadovoljni, posebno so se navdušili tržaški gostje, ki so kolektivno obiskali predstavo.

Naslednji dan jih je že sprejela konjiška publika, ki je napolnila dvorano kulturnega doma. Igralci so doživeli nepričakovan sprejem, v znak priznanja pa so jim poklonili številne šopke.

Kino dvorana v Dobrni je bila tudi dobro zasedena. Občinstvo je sodelovalo z igralci in ni štedilo s priznanjem.

Dramo si je na gostovanju ogledalo okrog 750 ljudi, kar pomeni lep uspeh za amaterske igralce.

Z afirmacijo kamniškega odra in željo, da nudijo ljudem dobre predstave, so igralci dosegli uspeh in se tudi razvedrili po napornem delu. Dramski kolektiv je sestavljen pretežno iz delavcev in nameščencev, nekaj je tudi profesorjev in študentov.

Nova sezona že opozarja na prve naloge. Občinstvo bo zahtevalo vedno več, zato se bodo morali potruditi, da bodo obdržali in še zvišali doseženo raven v izvajanju gledaliških del.

Podnart praznuje

(Nadaljevanje s 3. strani.)

v partizane takoj po ustreletju brata Mihe kot talca konec avgusta 1941. Bil je med borci 2. čete pod vodstvom heroja Zagarja, ki je bila med akcijo v marcu 1942 pri Črngrobu napadena od mnogo močnejše okupatorjeve enote. Zagarjevi borci so se borili do zadnjega moža in tudi Stular je omahnil šele potem, ko je s strojnico podrl že desetine nacistov.

Tudi brata Jože in Janez Cvenkelj (Podrepčeva) iz Ljubna, borca Kokrškega odreda sta z junaško smrtno zaslužila naš trajen spomin na hvalenost. Ob prehodu 1. bataljona Kokrškega odreda čez Savo pri Podnartu v poletju 1944, ki ga je izdal gestapovski kolaborant, je bil Jože Cvenkelj težje ranjen. Brat Janez pa ga je pod točo sovražnikovih krogel rešil iz valov Save in ga spravil do terenskega skrišališča v ljubenskem gozdu. Toda tu ju je sovražnik odkril in sta morala pasti oba.

V zgodovino osvobodilnih bojev naših krajev se je zapisal tudi 16-letni kurir Anton Nergo iz Ljubna. Padel je v januarju 1945 v Dragi. Herojsko je pa končal tudi 17-letni kurir Franc Praprotnik iz Ljubna, ki je nad Lešami v letu 1944 padel v nemško zasedo, se ranjen zavlekel v gozd, a so ga tam izsledili belogardisti in ranjenega ustrelili.

Na začasnem spomeniku v Ljubnem je zapisanih 33 imen talcev in borcev, ki so žrtvovali življenje za svobodo. Spomenik padlim junakom na Ovišah pa naznanja imena 21 borcev in aktivistov — domačinov iz Oviš, Podnarta, Poljšice, Rovt, Česnjice in Dobravice, ki so plačali našo osvoboditev z najvišjo ceno — z življenjem. Nekaj občanov, ki so morali tudi umreti za osvoboditev, pa na spomenikih ni še zapisanih. Za eno najmanjših občin v okraju so te številke več, kakor najprepričevalnejši in najčastnejši dokaz za visoko zavest in izredno požrtvovalnost ljudstva naših krajev.

Tudi borci in aktivisti desnega brega Save, iz Oviš, Podnarta in okolice so bili enako predani in zavedni, kakor v vseh onstran Save. Iz rodbin Rakovcev (Mrnakovih), Pogačnikov (Ozimčevih) iz Rovt, Fistrov (Masovnikovih), Benedičičev in Štularjev na Prezrenjah, Beštrov (Tončevih iz Poljšice), Pogačnikov (Kupovih) iz Zaloš in še drugih izhajajo prvi borci in aktivisti teh krajev. Kmalu pa je sodelovalo v pravem pomenu besede sploh vse delovno ljudstvo teh krajev. Samo Mrnakova (Rakovčeva) rodbina iz Rovt, oziroma Česnjice, je žrtvovala dva sinova in hčerko.

Eden prvih revolucionarjev teh krajev je bil gotovo Joža Pogačnik iz Zaloš (Kupov). Ta se je tudi udeležil konference najzavednejših aktivistov in prvoborcev 17. julija 1941, kjer je bil sprejet sklep o ljudski vstaji na Gorenjskem. V Otočah je že od leta 1937 dalje delovala ilegalna partijska organizacija, od leta 1939 dalje pa je bil organiziran tudi SKOJ.

Med prvimi aretiranci teh krajev je bil železničar Matevž Brtoncelj iz Zaloš. Brtoncelj je takoj po začetku ljudskega upora v našem kotu, prinašal partizanom na Vodčah hrano in druge potrebščine. Aretiran je bil zato v juliju 1941. Zaradi ilegalnega dela je bilo prijetih in zaprtih v jesni 1943 več mladink iz Poljšice, Oviš in Podnarta in dasi so bile nekatere, zlasti pa tov. Majda Zavor, tudi mučene, niso ničesar izdale. Okruto so se nacisti masčevali tudi nad aktivisti Poljšice, ko so 14. oktobra 1943 ponoči ustrelili na njih domovih kmeta Alojzija Sušnika, njegovo ženo Franciško, njeno sestro in kmeta Jožeta Rozmana, v ostale hiše vrgli bombe, dočim so hišo aktivistk sester Sušnikovih požgali. Po prepričanju ljudstva je prišlo do tega pokolja zaradi izdaje gestapovskega plačanca. Tak plačanec pa ima na vesti tudi smrt mladine — kurirja Lojzka Rakovca (Bratuševega) iz Rovt, ki je bil dne 27. 7. 1944 blizu rodne hiše ustreljen iz zasede, kakor tudi smrt treh partizanov, ki so padli na Ovišah dne 16. 2. 1943. Junaško je končal v novembru 1943 Stanko Rakovec (Mrakov) iz Rovt, ki je kot komaj 16-letni borec v železnih juriših s tovariši na nemški bunker in padel v tem, ko je vrgel bombo na utrjeno sovražno gnezdo. Jože Mrnakov iz Česnjice je končal pod kopiti zverinskih četnikov, ki jim je prišel v aprilu 1943 v borbah v roke. Herojsko je dala za svobodo svoje mlado življenje tudi Režka Mrnakova v novembru 1944 na postojanki pod Triglavom. Med najzavednejše aktiviste mladince pa je šteti Slavka Ozimčevega, ki je bil obveščevalec od leta 1941 dalje in izkrvavel kot kurir v Dragi v Begunjah v januarju 1945.

Da so aktivisti naših krajev že med borbo znali misliti tudi na prevzem oblasti po ljudstvu, izpričuje dejstvo, da so bile že v letu 1944 organizirane in izvedene tudi pri nas prve volitve v OF odbore. SKOJ-evska organizacija je delala in zajemala vso mladino zlasti v Rovtah in na Poljšici že od leta 1943 dalje. Tudi žene so se tedaj že zavedale pri nas svojih nalog in pravic, saj so se pomladi leta 1944 udeležile kongresa žena v Cerknem tudi odposlanke iz naših krajev.

HOTELA „ZLATOROG“

ČESTITA BORCEM
JESENIŠKO-BOHINJSKEGA
ODREDA IN AKTIVISTOM
JESENIŠKEGA OKROŽJA
K 10. OBLETNICI
ZBORA AKTIVISTOV
IN USTANOVITVI ODREDA.
POLEG TEGA SE PRIPOROČA
ZA OBISK.

Jeseniški železarji na oddihu

Izžrebali smo nagrade

Menda je Železarna Jesenice edino podjetje, ki omogoča članom kolektiva letni oddih v lastnem domu v Crikvenici po 200 dni dnevno. Že kmalu po osvoboditvi je uprava podjetja kupila primerno stavbo v Sv. Jeleni pri Crikvenici in jo urenila v enega najlepših počitniških domov v Crikvenici. Tudi plažo so gostje zadovoljni, saj je opremljena z igrišči za male in odrasle, s splavi, skakalnic, toboganom, sandolini, vodnim biciklom in celo z motornim čolnom. Dom, ki nosi naslov Dom kovinarjev Železarne Jesenice, sprejme vsake 10 dni 80 do 100 in še več jeseniških železarjev in njihovih svojcev ter drugih, ki na ta ali oni način skrbijo za železarje, to je učitelje, profesorje, zdravnike in drugih. V tokratni skupini, v katero sem bil vključen tudi jaz, nas je bilo kar 121. Oddločil sem se, seznaniti bralce »Glasu Gorenjske« z življenjem jeseniških železarjev v Domu kovinarjev na Jadranu.

Vožnja do Crikvenice je sicer mučna, vendar za potnika z odprtimi očmi kaj zanimiva. Nekulturen val na vlak v Ljubljani in na ladjo na Reki je poglavje zase, a kraji, ki jih vidi potnik z vlaka, prvi pogled na morje, Reka z luk, vožnja s parnikom do Crikvenice, vse

to pa je za tistega, ki se tu prvič vozi, resnično doživetje. Ko prispe parnik v Crikvenico, že čaka na pomolu motorni čoln, ki odpelje goste Doma kovinarjev in prtljago do dobrih 20 minut oddaljenega počitniškega doma. Prijazno osebje doma z upraviteljem Franceljom na čelu napravi na goste najboljše vtis. Vsak gost se razveseli pogleda na plažo, ki je v resnici ena najlepših v Crikvenici. Pa tudi s kuharjem se vsakdo pohvali.

Plavžarji, martinariji, valjavci in drugi delavci Železarne so s profesorji, učitelji, nameščenici in zdravniki kot ena družina. Skupaj so v jedilnici, skupaj na plaži, skupaj v morju in pri raznih igrah. Za dobro voljo poskrbi vedno tudi prijazen Ančka z Dovjega s svojim bifejem na vrtu in ljubka Ivanka,

servirka iz Crikvenice. Gostje prireajo tudi skupinske izlete z motornim čolnom na Krk. Eni se peljejo v Klimno, drugi v Silo in tretji v Vrhnje — vsi pa se vračajo z izleta dobre volje in so navdušeni nad vožnjo in lepimi kraji, ki so jih prvič videli. Sleherni, ki je prišel na oddih v Dom kovinarjev v Crikvenico, je našel tu dovolj užitka, pa tudi počitka. Nabral si je novih moči, da bo po vrnitvi v Železarno, oz. na svoje delovno mesto, kos nalogam, ki ga čakajo. Sleherni se težko poslovi od Doma kovinarjev, od Crikvenice in od našega Jadrana. Vsi, ki so bili na oddihu v Domu kovinarjev Železarne Jesenice, so hvaležni tako upravi doma kakor tudi upravi podjetja, da jim je omogočilo nekaj dni nepozabnega bivanja ob Jadranu.

Preteklo soboto smo v našem uredništvu izžrebali nagrade za reševalce treh nagradnih križank, ki jih je razpisal naš teden. Pridni reševalci so nam poslali več sto rešitev, vendar je pri žrebanju komisija, ki so jo sestavljali član uprave lista, sestavljale križank in deset reševalcev, ugotovila, da je precej križank bilo napak rešenih. Prav tako je komisija ugotovila, da je bilo veliko napak enakih zaradi dveh možnih rešitev ter zaradi tega sklenila, da se take rešitve tolmačijo kot pravilne.

Žreb je poklonil nagrade temle tovarišem in tovarišicam:

1. Franciška Konjar, Drulovka, 14-dnevni brezplačni pension za eno osebo v »Domu na Jezerskem«. 2. Valentina Gorenšek, študentka, Vojnik št. 3 pri Celju, 1 par trpežnih moških čevljev z dvojnimi podplat. 3. Danica Motl, Kranj, Partizanska 10, 1 par ženskih čevljev. 4. Jožefa Metelko, Ravno 2 p. Raka pri Krškem, eno dinamo za kolo. 5. Franci Srebot, Zalog št. 121, Ljubljana - Polje, eno dinamo za kolo. 6. Roza Kunstelj, Kranj, Tavčarjeva 7, blago za žensko obleko. 7. Zvonka Zalokar, Galski trg 5, Kranj, blago za žensko obleko. 8. Marija Krivec, Kranj, Huje 32, otroška posteljica. 9. Ivan Likar Kranj, blago za žensko domačo haljo. 10.

Dušan Čučnik, Kranj Zlato polje, blok Projekt, blago za ženski kopalni kostum. 11. Maruška Vukič, Komenskega 3, Kranj, blago za ženske predpasnike. 12. Marjan Ribčič, tovarna »Sora« Medvode, 2 plašča za kolo. 13. Fani Gerlica, Kranj, Ljubljanska 5, plavalni pas. 14. Sonja Kapelj, Tržič, zabojček lepih svežih goriških breskev. 15. Erh Vagaja, Cesta na Rupo 15, komplet rezbarski pribor. 16. Jelka Žagar, Tržič, moška srajca iz popelina. 17. Ivanka Kosec, Majstrov trg Kranj, stroček za rezanje mesa. 18. Jože Praprotnik, Poštna 4, Kranj, gumijasti grelec. 19. Rada Čimžar, Kranjska gora, moška srajca. 20. Maks Čučnik, Kranj Projekt, en par rokavic. 21. Mira Pirc, Huje 81, Kranj, naglavna ruta. 22. Pepca Kmetič, Ljubljana, Goce-Delčeva 31, blago za moško pižamo. 23. Ani Šaftarič, Kranj, Prešernova 6, 3 steklenice izbranega likerja. 24. Mirjana Vukič, Kranj, Komenskega 3, 2 steklenice izbranega likerja. 25. Anda Uršič - Ljubljana, 5 steklenic sortnega vina. 26. Angelo Andjelovič Jesenice, Cesta v Rovte, steklenica prvovrstnega likerja. 27. Milka Kunstelj, Prešernova 15, Kranj, dve steklenici slivovke. 28. Jelko Žagar, Beograd, dve steklenici slivovke. 29. Ivan Bernik, Elektro Kranj, dve steklenici slivovke.

30. Nada Bavdaž, Ljubljana — Prešernova 7, ena steklenica slivovke. Tolažilne nagrade po din 1000 pa so prejeli: Franc Perčič, Cerklje 69, Boris Robič, ZIS Ljubljana-Siška in Milka Mrčan, Kranj, Huje 13.

Iz Podnarta

Razen kulturne pridobitve v novo odprtem kinu je Podnart zaenkrat edina občina v radovljiškem okraju, ki ima lastni cestni drobilec, ki ga bodo uporabljali pri popravilih cest v občini. Doslej so zanj dali 300.000 dinarjev, ko bo pa popoln, bo veljal okoli 400.000 dinarjev.

Iz Otoč

Tekstilna zadruga v Otočah je pred kratkim postala industrijski obrat. V najkrajšem času pa se bo tudi preimenovala v »Tkalnica Otoč« v Otočah.

Svoj obrat, ki je postal že pretesen, nameravajo razširiti, ker ne ustreza več naraščajočim potrebam. Čakajo le na odobritev načrta, ki bodo predvidoma kmalu gotovi. Če bo šlo vse po sreči, bodo začeli z gradnjo že letos, če ne pa prav gotovo drugo leto, ker nekaj denarja za investicije že imajo.

Marljivo društvo

Že na nedavni razstavi malih živali je obiskovalec lahko ugotovil, da je v Kranju društvo rejcev malih živali zelo delavno. To društvo združuje okoli 600 članov, predvsem iz okolice kranjskega okraja in tudi ostalih krajev Gorenjske.

Društvo si je zadnje čase dalo precejšnje naloge. Tako so že nabavili inkubator za valenje s kapaciteto 500 jajc dnevno. To je pa le začetek. Mislijo urediti centralno vajilnico za vso Gorenjsko, katere smoter bo razširjati in razmnoževati le čistokrvne pasme perutnine in kunccev krznašev, od katerih imajo korist tako sami rejci kot tudi naše gospodarstvo.

Tudi v strokovnem pogledu so člani društva precej delavni. Organizirali so pionirski krožek z namenom, gojiti že pri mladini ljubezen do živali. Pionirjem dajejo v brezplačno rejo posamezne male živali.

Precej strokovne literature, tako domače kot inozemske, je članom tudi na razpolago, vendar še vedno ne v zadostni meri. Upajo, da si bodo v tem oziru kmalu še bolj opomogli. — Društvo deluje v posameznih sekcijah, katerih je pet. Načelniki sekcij nadzorujejo vzrejo živali in dajejo članom ter tu-

di nečlanom strokovne nasvete ter pomoč.

Precejšnjo materialno pomoč in mnogo pozornosti sta nudila društvu Okrajni ljudski odbor in ljudski odbor mestne občine v Kranju, brez katere društvo ne bi moglo doseči tako pomembnih uspehov.

Društvo za napredek gospodinjstva

Jeseniške žene, ki v vsem, kar je naprednega, ne zaostajajo za jeseniškimi železarji, so se odločile ustanoviti Društvo za napredek gospodinjstva. To za žene in kraj pomembno društvo bodo ustanovile, ker so zadnja leta pogrešale literature, ki bi jih seznanjala z najnovejšimi predpisi sodobne prehrane, gospodinjstva in podobnih problemov. Društvo za napredek gospodinjstva, katerega delovanje bo zanimalo v prvi vrsti žene in doraščajoča dekleta, bo imelo na Jesenicah zelo široko pod-

ročje. Ker bo v korist mestu in okolici, je upati, da bo njegova ustanovitev našla razumevanje pri oblastnih in drugih forumih. Inicijatorke za ustanovitev društva imajo mnogo lepih in koristnih načrtov. Prepričane so, da jih bodo pričele uresničevati, čim bo Društvo za napredek gospodinjstva ustanovljeno. Upajo tudi, da bodo pristopale v društvo številne jeseniške žene in dekleta, saj bodo v okviru tega društva našle široko področje dela in to takega dela, za katerega čutijo mnogo zanimanja.

Društvo bo ženam v veliko korist, ker jih bo skušalo deloma razbremeniti, jim olajšati gospodinjstva dela, jim posredovati potrebno znanje in bo koncem koncev koristilo tudi jeseniški javnosti in splošnemu napredku delavskih Jesenic.

Medvedi v naših gorah

Redkokdaj se zgodi, da bi našli medvedi v naše severne kraje, kakor so na primer Kranjska gora, Mojstrana itd. Toda zgodi se le. Pred kratkim se je v okolici Kranjske gore pojavila medvedja družina. Sklepajo, da sta dva stara in en mladič. Kmetje so resno zaskrbljeni, ker so v nevarnosti njihove črede, ki so jih kosmatinci okrnili kar za več glav.

Seveda lovci niso mirno gledali tega početja, da bi zverina kar meni nič, tebi nič mrcvarila drobnico. V nedeljo so se zbrali lovci iz vseh okoliških vasi, da ga preženejo. Našli so le sledove, ki pa jih niso priveli do zaželenega cilja. Lovci so se brez plena vrnili domov.

Medved se v teh krajih ni pojavil že od takrat, ko se je junaki lovec Tožbar spoprijel z njim in mu je medved odtrgal doberšen del čeljusti. Ali ga bodo ujeli ali ne, tega ne v nihče, — prepustimo to nalogo njim samim, saj jo bodo gotovo dobro in uspešno opravili.

Službene objave OGZ Kranj

Objava štev. 14.

Vsa društva na področju Okr. gasilske zveze Kranj opozarjamo, da na dan 18. in 19. sept.

1954 ne dovolimo nobenih gasilskih prireditve, ker je na O-strožnem pri Celju zbor štajerskih brigad in bodo vsi delovni ljudje v naši republiki obiskali to proslavo. Vabimo članstvo gasilskih društev, da se je v čimvečjem številu udeležijo. Po-kažimo vsem, da tudi gasilska organizacija masovno sodeluje pri vseh zgodovinskih proslavah.

Ponovno opozarjamo vsa društva, da ni dovoljeno voditi nobenih posebnih blagin, razen blagajne društva. Kršitelji bodo predani disciplinskemu postopku. To je sklep upravnega odbora Gasilske zveze LRS, glej Bilten štev. 12 z dne 10. avgusta 1954.

Na pomoč!

Sekretar: v z. Stefe Janko
Okr. poveljnik: Šiljng Joško
Predsednik: Trdy Makso

Iz sodnih dvoran

Tatvine v delovnih kolektivih

38 mesecev zapora za tatice iz »Inteksa«

Že delj časa so v »Inteksu« opazili, da jim nekdo krađe blago. To sumnjo jim je potrdilo dejstvo, ko je vratar podjetja nekoga dne pri izhodišču zasedel delavko, ki je imela pri sebi 5,5 metra nezakonito prisvojenega blaga. Začeli so poizvedovati. Štrena se je začela počasi odvijati vse do takrat, dokler niso ugotovili, da je v to vpletena večja grupca organiziranih tatice, katere je nekako vodila G. M. Na njenem domu in prav tako še na domovih nekaterih obtoženk so našli blago skrito v pločevinastih posodah. In tako zagovor, češ da je med tem blagom tudi nekaj rednim potom dobljenega blaga, ni mogel biti utemeljen.

Sodišče jih je zaradi tega obsodilo na 38 mesecev zapora, ker so oškodovale svoje podjetje in s tem vso našo skupnost.

VOLNO SO KRADLE

Tudi v Tovarni pletenin in konfekcije ni bilo vse v redu. Končno jim je le uspelo odkriti organizirano tatinsko družbo, ki je v previjalnici tovarne protizakonito prisvajala volno in se z njo osebno okoriščala.

V. M. in še šest drugih delavk, ki so na tak način hotele priti nezakonito do volne. V. M. je bila ostalih nekaj vzgled in tudi v neposrednem dotiku z drugimi delavkami je nanje vplivala. Č. I. pa je bila vodja oddelka in je zaradi tega že s svojim položajem vplivala na ostale mlajše sodelavke ter jih navajala k nepoštenim dejanjem.

Sodišče je spoznalo vse obtoženke za krive ter obsodilo V. M. na 8 in pol meseca zapora. Č. I. pa na 8 mesecev zapora, medtem ko so bile ostale obtoženke obsojene na manjše zaporne kazni.

V zaporu bodo imele dovolj časa razmišljati o svojih nepoštenih dejanjih.

OSTANKE SO KRADLI IN JIH PRODAJALI

M. M. je bil zaposlen kot delavec v oplemenjevalnici tovarne tiskanega blaga »Tiskarina«. Da bi še lažje izvrševal nepoštena dejanja pa je bil povezan tudi s skladiščem omenjenega podjetja. Tako je imel več priložnosti, ki so ga zamikale, da je začel jemati ostanke, katere je nato po neugotovljenih cenah naprej prodajal in pri tem dosegel neugotovljeni dobiček. V tej grupi sta bila še P. R. in O. J. ter še dve delavki.

Sodišče je ugotovilo, da so vsi obtoženi krivi tatvine ter obsodilo M. M., P. R. in O. J. vsakega na 3 meseca zapora, ostali dve obtoženki pa na manjše denarne kazni.

Tatvin v delovnih kolektivih in naših podjetjih je precej, verjetno tudi še takih, ki doslej niso bile odkrite. Zato je dolžnost vseh delovnih kolektivov ter vodstev tovarn in podjetij, da še bolj poostrijo nadzorstvo nad družbeno imovino, dolžnost množičnih organizacij pa je, da se izboljšata politično in vzgojno delo v naših kolektivih.

Stroga kazen za vlomilca

Pred Okrožnim sodiščem se je pred dnevi zagovarjal zakrknjen vlomilec J. J., strugar brez stalne zaposlitve, doma na Gorenjskem. Razen njega se je zagovarjal tudi še K. R. s Križa pri Kamniku.

Z. J. je bil obtožen večjih tatvin medeninatnega materiala z dvorišč podjetij »Unitas« in »Ti-

ki« v Ljubljani, K. R. pa je nato ukradene predmete, za katere je vedel, da so bili pridobljeni na nepošten način, naprej prodajal »Odpadu«.

K. R. je svoja kaznivna dejanja priznal, medtem ko je Z. J. vsekolzi tatvine zakrknjeno zaničal.

Sodišče je zaradi tega obtožilo Z. J. na dve leti in pol zapora, K. R. pa na tri mesece zapora, upoštevajoč pri tem priznanje kot olajševalno okoliščino.

Na nepošten način do denarja

Pred senatom Okrožnega sodišča v Ljubljani sta se prejšnji teden zagovarjala D. N. s Hrušice, ki je brez stalne zaposlitve in A. A. z Javornika.

Obtožena D. N. je junija letos hotela na vsak način priti do denarja, do katerega pa ni mogla na pošten način in si je zaradi tega izbrala nepošten pot. Za protiuslugo je A. A. dovolila D. N., da je le-ta zbrislala z legitimacije svoje ime in ponaredila podpis A. A. Na ta način je namreč lahko vzela v Narodni banki posojilo v višini 30.000 dinarjev. Vendar ji je ta naklep preprečil uslužbenec Narodne banke, ki jo je spoznal in ugotovil, da je podpis ponarejen.

Obtoženki sta pred sodiščem, tako posamič kot pri sočudenju, dejanji zaničali ter valili krivdno druga na drugo. Sodišče pa ju je po krajšem posvetovanju spoznalo za krivi in obsodilo, upoštevajoč pri tem njuno mladost in vzgojni namen kazni, D. N. na 2 meseca zapora in A. A. na 2 meseca zapora pogojno za dobo enega leta.

Špact ★ Špact ★ Špact

Barna v Kranju!

Kranj 12. avgusta. Kranjski namiznoteniški klub Projektor je ljubiteljem tega športa pri-skrbel pravo presenečenje z nastopom petkratnega prvaka Barna in njegovega partnerja Boroša. Program sicer ni trajal dlje kot dobro uro, vendar je bil prav vsak gledalec zadovoljen.

V prvi igri sta se pomerila mladince Plut in Česen. Zmagal je Plut s 3:0. Česen ni pokazal tega kar zmora, medtem ko je Plut zaigral nadpovprečno.

V parih sta nastopila Ahačič in Barna proti Rebolju in Hleb-

šu. Slednja sta se zagrizeno borila in si tudi priborila set.

Končni rezultat pa je bil 2:1. Kot četrta točka programa pa sta v eksibicijski igri nastopala Barna in Boroš. V tem nastopu sta pokazala izredno tehniko in visok nivo igre.

Zadnja igra pa je bila med Barno in Hlebšem. Hlebš je en set dobil, naslednja dva pa gladko izgubil.

Prireditelje moramo pohvaliti, saj na vseh tekmovalnih uredijo prostor kar najlepše. Imeli so tudi dober obisk, saj je bila dvorana polna do zadnjega kotička.

Mladinsko prvenstvo v plavanju

V nedeljo so v Radovljici zaključili slovensko mladinsko prvenstvo, ki sicer ni dalo bolj-ših rezultatov. Temu pa je bilo krivo predvsem vreme, ki je neugodno vplivalo na tekmovalce. Program je bil zelo obširen ter je tekmovalje trajalo tri dni. Kakor je bilo pričakovati, so prva mesta pobrali favoriti, Koncilija, Vukič, Pirc in Zrimšek. Posebno dober je čas Konciljeva na 100 m prosto 1:19,2, Zrimškega na 200 m metuljček 2:54,2 in Vukičeve na 200 m prsno 3:17,8. Kamniški plavalci so

v izredni formi, o čemer pričajo tudi doseženi rezultati. Popolnoma zaslužen so osvojili prvo mesto. Tudi Kranjčani so dosegli velik uspeh s tem, da so se plasirali pred lanskeletnega zmagovalca Ljubljano in pred rutinirano moštvo Ilirije. Pri Prešernu so se najbolj izkazali Šarc in Magister, pri Bledu pa moška štafeta in Perčeva na 100 m prosto.

Vrstni red nastopajočih ekip je naslednji: 1. Kamnik, 2. Mladost, 3. Ilirija, 4. Ljubljana, 5. Prešeren, 6. Bled, 7. Rudar.

Gospodarske novice iz vse države

ŠTIRI NOVE KEMIČNE TOVARNE

V Sisku bodo začeli graditi v letošnjem letu štiri nove kemične tovarne. Najprej bodo začeli z izgradnjo tovarne za furfural, ki bo proizvajala proizvode posebno za našo usnjarsko in kemično industrijo.

TUDI RAČUNSKE STROJE BOMO IZVAŽALI

Tovarna računskih strojev v Zagrebu se pogaja za izvoz računskih strojev v Turčijo in druge države bližnjega in srednjega vzhoda.

PRVI ELEKTROPLAVŽ V NAŠI DRŽAVI

Prejšnji teden je začel obratovati v Štoreh prvi elektroplavž v naši državi, ki bo proizvajal visoko kvaliteto sivo in surovo železo. Elektroplavž bo najprej obratoval poizkusno šest mesecev, pozneje pa bo dajal 80 ton surovega železa dnevno.

TUDI DIESEL-MOTORJE BOMO IZDELOVALI

V reški tovarni »Torpedo«, ki se je specializirala za izdelavo manjših diesel-motorjev, so izdelali prototip Diesel-motorja s 30 KS.

V začetku prihodnjega leta se bo začela serijska izdelava teh motorjev, katere bodo montirali na ladjah in traktorjih.

OPREMILI BODO ŽELEZARNO V NIKŠIČU

»Metalna« — tovarna konstrukcij in strojnih naprav v Mariboru je te dni sklenila pogodbo o dobavi 50 žerjavov Železarne v Nikšiču.

To je prvi primer, da bo ena naša železarna v celoti opremljena z žerjavi domače proizvodnje.

ŽIVINSKA RAZSTAVA V OSIJEKU

Na letošnjem sejmu v Osijeku, ki bo od 7. do 17. septembra, bo tudi velika živinska razstava. Razstavljenih bo 200 goved, 100 konj, 120 svinj, 30 ovac in precejšnje število perutnine.

KONEC MARIBORSKEGA TEDNA

Prejšnjo nedeljo je bil s precejšnjim uspehom zaključen Mariborski teden, že tradicionalna gospodarska, kulturna in športna prireditve Štajerske.

SLAB PRIDELEK GROZDJA V DALMACIJI

Zaradi neugodnih vremenskih razmer in peronospore bo donos grozja v vinorodnih krajih Dalmacije letos za 20–30% manjši kot lansko leto.

ODSOTNI GOST

Sultan države Johore (v Malajski uniji), ki je lanskega septembra odpotoval iz Anglije je tam pustil v nekem hotelu polno sobo prtljage. Vrniti se misli šele letošnjega septembra, za sobo pa plačuje vsak dan 2 funta najemnine.

Medtem ko vladar razmetava državni denar, pa njegovi podložniki najbrž še vedno životarijo ob treh žlicah riža na dan kakor pred tisoč leti.

ZDRAVILNI MED

Ze nekaj časa je znano, da je čebelji med zdravilo pri zvišanem krvnem pritisku zato, ker vsebuje nek holinergični faktor (snov, ki znižuje krvni pritisk). Znanstvenika P. Marquardt in G. Vogg sta pa zdaj z različnimi poizkusi dognala, da je ta faktor identičen z acetilholinom, snovjo, ki se v organizmu izloča na koncih živcev in širi krvne žile. V 2,5 kg medu je približno 6 mg (6 tisočink grama) acetilholina.

ČISTO NA ZAHODU LEŽI VZHOD

Počasi vrti učitelj v neki vzhodnonemški šoli globus: »Čim dlje pridemo na Zahod, tem večja in nevarnejša postajajo žarišča nove vojne. Tukaj je Zvezna republika, korak bolj zahodno so angleški vojni hujskači, in če zavrtim globus še naprej, pridemo do ameriških vojnih hujskačev.«

— »Tovariš učitelj,« naenkrat zavpije nek učenec, »sedaj je pa bolje, da ne vrtite več naprej!«

PRIVATNI VHOD

Nekemu amerškemu športnemu ribiču je po napornem boju uspelo ujeti v vodah Key Westa težkega soma. Ko je ribi razparal trebuh, je prišla na dan medenasta ploščica z napisom: »Privat! Vstop prepovedan!«

Prevaranti na Rivieri

IZ ZGODOVINE MIKROBOV

Je dejal zdravniku štajerski viničar:

Ali ne, gospod doktor, takrat je bilo še lušno, ko še toh bacilov ni bilo?!

LOV NA TIGRE

Gospa Wright dobi brzojavko: — Vaš sin pri lovu na tigre smrtno ponesrečil!

Ona odgovori:

— Pošljite truplo!

V nekaj dneh je dobila zaboj s tigrovim truplom. Ona spet brzojavi:

— Ne tigra, sina mi pošljite!

In je dobila odgovor:

— Sin v tigru.

PREPROSTA STVAR

Neki pariški novinar je nedavno vprašal v Parizu mudečega se nemškega tovariša: »Kakšna je v Nemčiji razlika med optimistom in pesimistom?«

»To je kaj preprosto,« je menil nemški novinar, »pri nas se optimisti uče angleščine, pesimisti pa ruščine.«

DVAINDVAJSET ŽENITEV V POL LETA

Ni dolgo tega, kar je policija v Monte Carlu prijela Francoza Burgea, ki je kot lažni »sin« nekoga ameriškega kralja jekla sklenil v letošnjem letu že dva- indvajset ženitev z bogatimi nevestami in jih ob tej priliki oskubil za več kot 100.000 dolarjev. Njegova taktika je bila kaj preprosta. Takoj po poroki je insceniral krajo v hotelu in si od svoje žene izposodil določeno vsoto denarja. Nato je razglasil, da je njegov oče nenadoma obolel in da se mora hitro vrniti v Ameriko. Najbolj smešne pa so v vsej zgodbi jokave poslovitve na železniških postajah. »Daljna« pot Burgea se je končala v drugem letovišču, kjer je pod spremenjenim imenom začel ves posel znova. Ujeli so ga slučajno, ko se je srečal z eno od »svojih žena«, ki je pretkanega goljufa spoznala ter ga prijavila policiji.

IZSILJEVALCI

Razen takih »samostojnih« goljufov, obstajajo tudi dobro organizirane družbe izsiljevalcev. Vsa njihova naloga je v budnem opazovanju bogatih brezdelnežev, ki se večkrat zapletejo v različne avanture in boje se posledic postanejo hvaležne žrtve izsiljevalcev. Ob aretaciji neke take bande je policija našla posebne knjige s spiskom »klientov« in podatki o izročnih vsotah. Tako je samo znani francoski milijonar Raynaud plačal v eni sezoni 30 milijonov frankov zaradi majhne avanture z neko varietetskimi plesalko. Zanimivo je, da so izsiljevalci zelo moderni in v toku sodobne politike. Tako je tudi akcija senatorja Mac Chartyja v Ameriki postala dober vir dohodkov za te prevarante. Neki ameriški diplomat je dobil izsiljevalno pismo, češ da je bil opažen v družbi s človekom, za katerega so izsiljevalci trdili, da je sovjetski vojun. V pismu je rečeno, da bodo v primeru odklonitve plačila določene vsote poslali ves material s slikami Komisiji za raziskovanje protiameriške dejavnosti. Ker ni videl izhoda iz zagate, je diplomat poslal zahtevani denar. Sedaj so pa ugotovili, da je bila vsa stvar zgrajena na netočnih podatkih.

TATOVITI OTROK

Toda kljub znatnim vsotam, ki jih dobivajo, so zgoraj opisani goljufi prav »male ribe« v primeri z velikimi gangsterji, ki se ukvarjajo s krajo otrok. Kidnappers — tatovi otrok lo- vijo otroke milijonarjev in staršem grozijo z njihovo smrtjo. Amer. milijonarka Helen Joy-

Narobe grajena proga

Mehiška vlada je l. 1856. dala neki angleški družbi koncesijo za gradnjo železniške proge od Mexico Cityja do Veracruz. Angleži so nameravali začeti gradnjo od Veracruz, saj je bil dovoz ljudi in gradiva do tega pristaniškega mesta dokaj lahek. Toda Mehikanci so se temu zoperstavili in trdili, da v pogodbi o koncesiji točno piše, naj se proga zgradi od Mexico Cityja do Veracruz in ne obratno. Kljub vsemu prigovarjanju in dokazovanju, da bi bila graditev proge lažja in hitrejša, če bi jo pričeli v Veracruz, so Mehikanci ostali pri svojem stališču. Tako so bili Angleži prisiljeni, da so vse gradivo — tračnice, pragove, cement in ostalo — prenesli na mezdih čez gore brez cest do Mexico Cityja, ki je 480 km daleč od Veracruz.

Esperantski misijonar

na poti okrog sveta

S potnim listom brez državljanstva in viz

Nedavno je prispel v Beograd nek nenavaden popotnik, človek srednje rasti, plavalas, z očali na košenem obrazu. Govoril je jezik, ki ga meščani niso razumeli, a morda niti niso slišali do tedaj. Sebe, ko je izvekel zapog-njen zvezek, so spoznali, da je mož strasten esperantist in edini jezik, ki ga uporablja — esperanto. Modri zvezek je hkrati tudi nenavaden potni list. Na prvi strani je prilepljena njegova fotografija z lastnorodnim podpisom. Na drugi strani:

SVETOVNI POTNI LIST

Ime: E. Nigmo

Rojen: 4. II. 1921

Poklic: tisti, ki išče svetovni mir

To je legitimacija, s katero mora preiti šestindeset dežel. E. Nigmo je gradbeni inženir, star 32 let. Poleg svoje stroke se že dolgo vrsto let ukvarja s psihološkim proučevanjem živčnega sistema. Poleg esperantske propagande izkorišča to potovanje za odzemanje odtisov dlani; trdi namreč, da izražajo črte na dlaneh poleg psihološkega karakterja določene osebe tudi podnebje in geografsko okolje. Nenavadni popotnik je pričel svoje potovanje okrog sveta 16. julija t. l. z odhodom v holandsko mesto Harlem na Svetovni esperantski kongres. Nato je obiskal Nancy v Franciji, kjer zaseda Kongres delavske esperantske svetovne lige. Temeljni

namen poti je v propagandi za esperanto in prijateljstvo med narodi.

Zanimivo je, da so edine legitimacije tega svetovnega potnika odtisa dlani leve in desne roke, fotografija vseh stvari, ki jih nosi s seboj in obveza, da bo njegovo edino stanovanje mali športni avtomobil.

Na pot se je podal, ko je bil prodal vse vrednosti, ki jih je imel v mestu Fulda pri Frankfurtu, Zahodna Nemčija, kjer je stalno prebival. Do sedaj je prevozil Nizozemsko, Francijo in Avstrijo brez kakršnihkoli stitnosti.

V dvajsetih mesecih, kolikor misli, da bo rabil za obhod okrog sveta, bo obiskal Madžarsko, Jugoslavijo, Bolgarijo, Grčijo, Egipt, Etiopijo, Južnoafriško unijo, Brazilijo, Urugvaj, Argentino, Čile, Bolivijo, Peru, Ekvador, Kolumbijo, Panamo, Kostariko, San Salvador, Guatemala, Mehiko, ZDA, Kanado, Japonsko, Korejo, Kitajsko, Indijo, ZSSR, Finsko, Norveško, Švedsko, Veliko Britanijo in preko Nizozemske ter Francije nazaj domov v Fuldo (samo po kopnem vsega skupaj okoli 65 tisoč kilometrov).

Na poti skozi Jugoslavijo, ko je vozil s hitrostjo 130 km na uro, je naletel takoj za Zagrebom na mlado želvo. Ustavil je vozilo in jo vzel s seboj kot edinega sopotnika na svoji daljni poti.

NEKAJ ZA NAŠE ŽENE

Preveč začimb škoduje organizmu

Gospodinje običajno začinjajo jed po lastnem okusu ali okusu družinskih članov. Pri tem pa malokatera pomisli, da taka jed večkrat ne ustreza zahtevam pravilne prehrane. Na začimbe se tako navadimo, da jih zahtevamo čedalje večje količine, kar seveda škoduje organizmu.

Namen začimb je dvojen: izboljšati okus in vonj ter pospešiti prebavo in asimilacijo. Začimbe običajno vsebujejo aromatične sestavine. Sem spadajo peteršilj, zelena, poper, kumna, lovor itd. Peteršilj ima poleg tega še veliko C vitamina, železa in kalcija. Zato je priporočljivo, da ga pogosto uporabljamo in lahko tudi v večjih količinah.

Pri kislih začimbah pa moramo biti previdnejše. Kis, limono, kisle kumarice itd. uporabljamo bolj umerjeno, ker te snovi močno dražijo tek in žleze,

za izločanje sline. Pri prekomernem uživanju lahko pride do obolenja samega želodca. Kis je v določenih količinah zdrav, še boljša pa je limona, ker vsebuje mnogo vitaminov. Tudi te ne smemo uživati preveč.

Popper in paprika dražita želodec, zato ju smemo jemati le v majhnih množinah. Kdor boluje na jetrih ali želodcu, teh začimb ne sme nikdar uporabljati. Zelo zdrave začimbe so čebula, česen in čebulček, ki vsebujejo precejšnje mineralno in vitaminsko bogastvo. Uporabljamo jih lahko, kolikor jih želimo. Pri gorčici pa moramo zopet paziti, da jo uživamo samo v zelo majhnih količinah. Važna začimba, ki je skoraj ne moremo pogrešati, je tudi sol. Vendar je dosti bolj priporočljivo, da uporabljamo morsko sol, kot pa rafinirano kameno sol. Tudi te ne smemo

uporabljati preveč. Desetinka grama zadostuje našemu organizmu za ves dan, ker naša hrana vsebuje že sama dovolj soli. Olja lahko porabimo, kolikor ga želimo, ker je to odlično in zelo hranljivo živilo. 10 gr vsebuje namreč 900 kalorij.

Moda



Lepo izvezena bela bluza je zaradi umetniške vrednosti prikladna tudi za svečane prilike.

Drobni nasveti

Jajčni beljak lahko uporabimo kot lepilo, kadar lepimo papirne etikete na steklo.

Ako vas med spanjem moti tiktakanje budilke na nočni omarici, jo pokrijte z veliko stekleno vazo, ki bo ublažila njene zvoke, kazalce pa boste vseeno dobro videli.

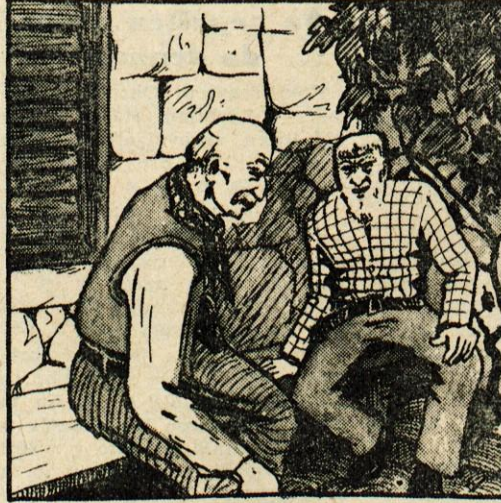
Surovo platno postane neuporabno, ako ga namočite v vodi.

mešanici, ki jo dobite iz enega dela lanolina in 20 delov bencina. Platno nato posušimo na zraku.

Neslana fiziološka voda je dobro sredstvo za pranje svilenih tkanin. Še toplo odcedimo, jo stepemo, da se peni, in zmenčamo v njej umazan kos obleke. Splaknemo ga v mlačni vodi.

ŠEPAVEC

... ZGODBA



49 Jezdeca, oba dobra strelca, sta se roparjem že precej približala. Tedaj se je spomnil Šepavec nečesa, kar je čisto storil, kadar je sam taval po širnih planjavah. Krogle so mu žvižgale švigale mimo uhljev in prisljen je bil skočiti v prvi izprani jarek, kajti drugega izhoda ni bilo.

Šepavec je imel srečo. Lovca sta bila prepričana, da je gospodar širnih planjav poginil, zato sta začela zasledovati bežeča tovariša. Uboga siromaka sta morala s svojim življenjem plačati Šepavečev greh...

50 Po dolgi, ostri zimi je spet nastopila pomlad. Volkovi in kojeti so bili to pomlad za pokrajino prava kuga. Marsikateri lovec, ki je že davno opustil lov na širnih planjavah, so zvale visoko razpisane nagrade. In prišli so zopet za puško. Med njimi je bil tudi Frank. S ponijem se je odpravil na pot. Spremljali so ga Nelly in par hrto.

Lovec je prenočil včasih ob kakem potoku, včasih pri znanem — pastirju ali pa v kaki zapuščen staji...

51 Po desetdnevnem brezupešnem lovu je Frank našel stan starega Parkerja.

Po večerji si je dal Parker duška ter z brezmejnim gnevom govoril o Šepavcu. »Nemarni pohabljenec pomori v pokrajini več ovac kot deset drugih volkov!« je pomembno pristavil. In ko je Frank smehljaje pripomnil, da v svoji jezi pretirava, je Parker razburjeno vzkliknil: »Vrag naj ga vzame! Nedavno sem imel priliko opazovati ga. Zagrabil je veliko ovco in z njo pobegnil. Vedel se je, ko da nosi kunda.«

52 Kadar je Frank spal na prostem, se ni slekel. Tudi ob tej priliki je legel oblečen in bil takoj pripravljen za odhod, ko je Parker zavpil: »To je Šepavec! Ali ga slišiš?«

»Kdo pravi, da je on?« je razburjeno vprašal Frank.

»Trdim, da je on!« je jezno odgovoril Parker. Sta sta s psi k ogradi, da pomirita ovce. Krenila sta v različnih smereh. Ko sta se sestala, sta povedala drug drugemu, da nista ničesar videla.

Prodaj nov štedilnik 2½ pla-
te in 160 kom. ploščice (krem).
Naslov v upravi lista.

Prodaj psa čuvaja. — Kranj,
Cesta na Golnik 20.

Prodaj železno posteljo, dol-
go 1,30 m z vložkom in žimni-
co. Naslov in oglaševalni oddelku.

Kamnosečivo — Kranj. Išče-
mo vajenca. Zglasiti se Kranj,
Tavčarjeva 1 ali Koroška 39.

Gorenjsko ribiško društvo —
Kranj razpisuje mesto ribiškega
čuvaja za revirje Tržiške Bi-
strice od izvira do izliva v Sa-
vo s pritoki. Pismene ponudbe
s točnimi osebnimi podatki je
poslati Gorenjskemu ribiškemu
društvu Kranj.

Prodaj pleten, moderen šport-
ni voziček. Reginečeva 8, Kranj.
Družinsko stanovanje v Skofji

Loki zamenjam za enako v Kra-
nju. Janez Kokalj, Skofja Loka,
Mestni trg 37.

Sprejem s 1. septembrom
1954 samostojno gospodinj. po-
močnico za vsa gospodinjstva
dela. Oskrba v hiši, plača po
dogovoru. Predstaviti se osebno
dne 29. 8. 1954 med 10. in 12.
uro v zakupni slaščičarni Bu-
čar v Kranju.

Izgubljeno sivo, volneno, mo-
ško jopičo od Mednega do Med-
vod, prosim vrniti proti nagra-
di na upravo lista.

8. avgusta 1954 sem na vese-
lici na Golniku izgubil denar-
nico z dokumenti. — Najditelja
prosim, da jo proti nagradi vr-
ne Todoru Laka, Goriče, Gol-
nik.

Prodaj nov kotel za žganje-
kuho s hladilnikom ali zame-
njam za drva. L. Semen, Kranj,
Tavčarjeva 17.

Skoro novo ostrešje 10 × 13
prodaj. Rehberger Edigoj, No-
va vas 4, p. Predvor.

Kino

Kino »Storžič«, Kranj: 19. do
22. avgusta francoski film »Vrag
v telesu«. Matineja 22. avgusta
ob 10. uri »Titanik«. 23. do 25.
avg. ameriški film »Titanik«. —
Predstave dnevno ob 18. in 20.
uri. Od ponedeljka dalje pred-
stave v kinu tudi ob 16. uri.

Letni kino »Partizan«: 19. do
22. avgusta ameriški film »Ti-
tanik«. 23. do 25. avgusta šved-
ski film »Zaradi moje ljubezni«.
Predstave dnevno ob 20. uri. Za
šrambo koles preskrbljeno.

Kino »Svoboda«, Strazišče: 21.
do 22. avgusta ameriški film
»Titanik«. Predstave v soboto
ob 19., v nedeljo ob 15., 17. in
19. uri. 23. in 25. avgusta šved-
ski film »Zaradi moje ljubezni«.
Predstave ob 19. uri.

Kino »Krvave«, Cerklje: 21. in
22. avgusta švicarski film »Štir-
je v džipu«. Predstave ob sobo-
tah ob 20.30 uri, ob nedeljah ob
17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: do 21.
avgusta angleški film »V senci
sovražstva«. 22. do 24. švedski
zabavni film »Dobri vojaki Bum«.
25. do 28. avg. ameriški barvni
film »Viharni zaliv«. Predstave
vsak dan ob 18. in 20. uri, ob
nedeljah ob 18. in 20. uri in v
slučaju slabega vremena ob 16.
uri. — Vsako nedeljo dopoldne
matineja ob 10. uri. Cena za
odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letoviščarji!

Okrajna zadružna zveza, Kranj

razpisuje

licitacijo za prodajo

enostanovanjske lesene hišice s tremi prostori v Gradu
pri Cerkljah (pri kamnolomu) pri Kranju.

Licitacija bo na licu mesta 13. septembra 1954 ob
8. uri zjutraj (avtobusna zveza iz Kranja — kolodvor ob
6.20 uri).

Interesenti naj pošljejo do vključno 8. septembra t. l.
pismene ponudbe na Okrajno zadružno zvezo Kranj.

TOVARNA KLOBUKOV »ŠEŠIR« SKOFJA LOKA razpisuje mesto tehničnega vodje

Pogoji: inženir kemije z vsaj 5 letno prakso v klobučarski industriji, speciali-
zacija kunčja in zajčja dlaka
ali 15 letna praksa v klobučarski industriji z znanjem absolutne obdelave in teh-
ničnega procesa klobučevine ter obdelave kunčje in zajčje dlake.

Plača: po tarifnem pravilniku.
Ponudbe z življenjepisom in poročilom o dosedanjem delu je dostaviti do 15.
septembra 1954 navedeni tovarni.

Istočasno se razpisujejo mesta za 6 VAJENCEV klobučarske stroke.

Pogoji: uspešno dovršena osemletka, starost do 20let.
Rok prijave: do 1. septembra 1954.

MESTNA PEKARIJA IN SLAŠČIČARNA NA BLEDU sprejme v službo s 1. septembrom 4 peke

Pogoji: Mojstrski ali pomočniški izpit z večletno prakso. Plača po tarifnem pra-
vilniku. Poizvedbe poslati takoj na naslov: Mestna pekarija in slaščičarna Bled, kjer
se dobe vse nadaljnje informacije.

Komisija za razpis mesta upravnika Mestne pekarije in slaščičarne na Bledu
razpisuje v smislu čl. 90 Uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov

mesto upravnika

Mestne pekarije in slaščičarne na Bledu.

Pogoji: pekovski mojster z najmanj 5 letno prakso. Prošnjo z navedbo osebnega
in strokovnega življenjepisa je dostaviti do 31. 8. 1954 na naslov LOMO Bled.

Poročila poslušajte ob 5.35, 6.,
7., 13., 17., 19. in 22. uri.

V nedeljo, 22. avg.: 6.30 Pre-
gled tiska. 8.15 Domače pesmi
za prijetno nedeljsko jutro. 10.00
Dopoldanski simfonični koncert.
12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10
Pol ure za našo vas. 13.30 Zeleli
ste — poslušajte. 15.15 V pesmi
in plesu po Jugoslaviji. 18.00 Ra-
dijska igra — Ivan Pregelj: Re-
gina Roža Ajdovska. 20.00 Igra
orkester Mantovani. 20.30 Sport-
na poročila. 20.40 Večerni oper-
ni koncert. 22.40 Mali ansambli
v plesnem ritmu.

V ponedeljek, dne 23. avg.:
7.30 Za gospodinje. 8.10 Sloven-
ske ponarodele in narodne pe-
smi poje Mariborski komorni
zbor. 8.30 Za pionirje. 12.00 Do-
mače napeve izvajajo Trio Ayse-
nik. 12.20 Kmetijski nasveti.
14.30 Nove knjige. 15.30 Zeleli

ste — poslušajte. 16.00 Utrinki
iz literature — N. V. Gogolj: Iz-
gubljeno pismo. 16.15 Promena-
ni koncert. 18.00 Nasveti za dom.

V torek, dne 24. avg.: 8.30 Ci-
cibanom — dober dan! 12.00 20
minut z Veselim! godci. 12.20
Kmetijski nasveti. 16.00 Utrinki
iz literature — F. S. Finžgar:
Na petelina. 16.15 Promena-
ni koncert. 18.00 Sportni tednik.
20.30 Tedenki notranjepolitični
pregled. 21.00 Literarna oddaja:
Ob 85-letnici Avguste Danilove.

V sredo, dne 25. avg.: 7.00 Pre-
gled tiska. 7.05 F. Mendelsohn:
Pesem predic in glasba k dramu
»Sen kresne noči«. 7.30 Za go-
spodinje. 9.30 Za pionirje. 12.20
Kmetijski nasveti. 14.30 Turi-
stična oddaja. 15.30 Zeleli ste —
poslušajte! Ob 16.15 Promena-
ni koncert. 18.00 Modni kotiček.
20.00 2. prenos festivala v Salz-
burgu — VII. simfonični kon-
cert orkestra dunajske filhar-
monije.

V četrtek, dne 26. avg.: 7.00
Pregled tiska. 8.30 Za pionirje.
12.00 Igra godba na pihala ljub-
ljanske garnizije. 12.20 Kmetij-
ski nasveti. 14.30 Kulturni pre-
gled. 15.30 Zeleli ste — poslu-
šajte! 16.00 Utrinki iz literatu-
re: Dve sodobni makedonski čr-
tici. 16.15 Promena-
ni koncert. 18.00 Zdravstveni nasveti. 18.50
Domače aktualnosti. 20.00 »Če-

trkov večer domačih pesmi«.
20.45 Zunanjepolitični feljton.
22.20 Plesna glasba.

V petek, dne 27. avg.: 7.00
Pregled tiska. 7.05 G. Bizet: Sul-
ta iz opere Carmen. E. Grieg:
Norveški ples. N. Rimski-Kor-
zakov: Fantazija na srbske te-
me. 8.30 Cicibanom — dober
dan! 12.20 Kmetijski nasveti.
15.30 Zeleli ste — poslušajte.
17.10 V plesnem ritmu. 18.50
Družinski pogovori. 20.30 Teden-
ski zunanjepolitični pregled. Ob
22.20 Plesna in zabavna glasba.

V soboto, dne 28. avg.: 7.00
Pregled tiska. 8.10 Otroške pe-
smi. 8.30 Za pionirje. 12.00 Po-
horski fantje pojo in igrajo.
12.30 Opoldanski koncert. 17.10
V plesnem ritmu. 18.00 Okno v
svet. 18.50 Kaj bo prihodnji te-
den na sporedu. 20.30 Pisan so-
botni večer.

100 uspehov
na 1 oglas

v našem
tedniku

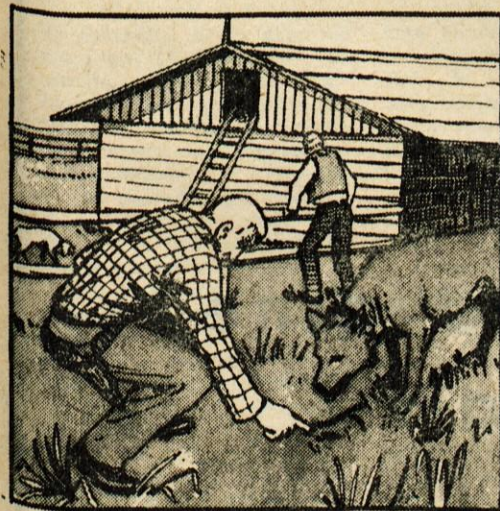
Delovnim
ljudem
radovljiskega
okraja,
borcem in
aktivistom
Jeseniško-
bohinjskega
odreda
borbeni
pozdrav
ob
10. obletnici
Zbora
aktivistov in
ustanovitvi
odreda



Okrajni ljudski odbor
RADOVLJICA

O VOLKU • • •

PO OLAFU ASLAGSSONU - PRIREDIL V. DRŽAJ



53

»Rad bi vedel, koliko je resnice v Parkerje-
vih besedah!« je naslednje jutro mrmral Frank,
ko je dospel na prostor, kjer se je sestal s Par-
kerjem. Po kratkem iskanju so psi odkrili nekaj
sledov. Radostni so bili. Nelly pa je postala
skrajno pozorna.

»Kaj je posebnega, stara tovarišica?« je vpra-
šal Frank.

Počasi je Nelly krožila in na čisto poseben
način povohala sledove na zemlji in grmičevju.



54

Frank je prišel še isti dan v težak položaj.
Pozno popoldne je bilo... Iz globokega jarka
sta se prikazala dva volkova.

Roparja sta se hitro znašla — izginila sta v
jarku, ker je tako odločil Šepavec. Eden od
hrtov, klicali so ga Sam, se je spustil v dir ter
tudi skočil v jarek. Drugi, Tommy po imenu, pa
je tekel ob robu jarka. Sledila sta mu Frank in
Nelly.

Hrta sta dala od sebe vse, kar je bilo v nju-
ni moči.



55

Šepavec in spremljevalec sta bila prisiljena
vrniti se v upanju, da najdeta primerno mesto,
kjer bi se vzpela po steni. Končno sta ga na-
šla...

Mali volk se je komaj prikazal iz jarka, ko
je zadonel oster strel. Strelu je sledilo kratko
šklepetanje zob, klic na pomoč in nato — smrt.

Tudi Šepavecu je bila zadnja ura. Na rešitev
ni bilo misliti. Psi sta mu bila za petami. Spr-
jazniti se je s ploščjem. Podzavestno se je za-
vlekel v gosto grmičevje...



56

Nekaj nevarnega se je zgodilo: Nelly je za-
vohala Šepavca, prenehala je lajati ter na vso
moč zacvilila. Tom se ni zmenil za cviljenje.
V tem je pridrl Frank ter glasno klical hrta
z namenom, da ga pomiri. Tom ni razumel go-
spodarja. Pripravil se je na zadnji, najbrž
smrtni naskok, ko ga je Nelly naskočila od za-
daj. Razburjeni hrt je izprva mislil, da ga je
napadel volk, pa se je divje postavil v bran.
V tistem hipu je skočil Frank s konja ter s pu-
škinim kopitom zaključil boj...

Slaščičarna in kavarna v Kranju

naznanja vsem prebivalcem Kranja
in okolice,

da je z 18. avgustom

začela poslovati
v krasno preurejenih prostorih
v Prešernovi ulici 4

Vabimo prebivalstvo in se
priporočamo
za cenjeni obisk!

Cene zmernel!
Postrežba solidna in hitra!

Kmetijska zadruga Ovsišje - Podnart

*čestita vsem svojim članom
in občanom Podnarta k prvemu občinskemu
prazniku - 24. avgustu!*

Občinski ljudski odbor Podnart

Občinski komite ZKS

Občinski odbor SZDL

Občinski odbor Zveze borcev

pošiljajo vsem občanom
in vsemu prebivalstvu - ob 24. avgustu,
prazniku občine Podnart - borbene pozdrave!

Vložimo vse sile
v izgradnjo naše lepše bodočnosti!

Delovni kolektiv

TEKSTILNE ZADRUGE OTOČE,
ki se bo v kratkem preimenoval v
„TKALNICA OTOČE V OTOČAH”,

čestita vsem prebivalcem
občine Podnart k občinskemu prazniku -
24. avgustu,
z željo, da bi v izgradnji socializma
dosegli še večje uspehe!

Kmetijska zadruga Podnart

čestita k občinskemu prazniku Podnarta -

24. avgustu

vsem svojim članom in vsem
občanom Podnarta

Ob 24. avgustu,

občinskem prazniku Podnarta, pošilja

delovni kolektiv

Kemične tovarne Podnart

čestitke vsem prebivalcem
na področju občine
k njihovem prazniku vstaje!